

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Encstop. petivtrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviništkega telefona štev. 188.

Shodi Slovenske Ljudske Stranke.

Javni ljudski shod v Dobropoljah.

Dobropolje, 6. maja.

Današnji dan ostane z zlatimi črkami zapisan v zgodovini slovenskega kmečkega stanu. Na prijazni dobropoljski ravni med slikovitimi zelenimi griči, v kraju, kjer se je prvič slovenski kmet združil v gospodarsko kmetijsko društvo samopomoči pod spretnim vodstvom dičnega deželnega poslanca Jakliča, vršil se je včeraj prvi občni zbor »Kmetijske zveze« za tamošnji okraj. Zavedno kmečko ljudstvo v okraju je dokazalo z obilno udeležbo kljub deževnemu dnevu, da se zaveda važnosti nove zveze za kmeta, in je prihitelo v obilnem številu na shod. Nad 800 zavednih kmetov, samo iz Ribnice 100, je bilo na zborovanju.

Občni zbor »Kmetijske zveze«.

Otvoril je shod poslanec Fr. Jaklič, ki pravi, da se je sklenila ustanovitev Kmetijske zveze na shodu v Ribnici. Namen »Zveze« je, da dobe kmetje več pravic. Zdaj je tako, da imajo kmetje pač veliko za plačevati, odločujo pa v deželni in državnem zboru drugi. Je pa med kmeti tudi vse razbito. Vsak vleče na svojo stran. »Kmečke zveze« imajo pa namen, da združijo kmete in mu izvojujejo pravice. Kmečki stan čakajo važne naloge. Sedanjega krivičnega volilnega reda bo kmalu konec. Po prenosni volilnega reda bo dobil kmet pravice in zato moramo iti združeni in edini v boj, da si jih priborimo.

Nato je bil izvoljen za načelnika »Kmetijske zveze« deželni poslanec Francišek Jaklič, načelnikova namestnika sta Francišek Bartol, župan v Sodražici, in Francišek Mustar, župan v Kopoljah, za tajnika Anton Skubic, kapelan v Ribnici, za blagajnika Anton Skrlj, posestnik na Griču, občina Lužarje; odborniki so: Jakob Mustar, župan in posestnik na Rašici, Matevž Oblak, posestnik in župan pri Sv. Gregorju, Francišek Debeljak, posestnik v občini Loški potok, Janez Grajnar, posestnik v Dolenjivasi, Anton Lesar, posestnik v Jurjevici, Hočev, župan v Strugah. Kot društveno glasilo se določi »Domoljub«.

Poslanec Jaklič o delovanju deželnega zbora.

Po občnem zboru se je vršil javni ljudski shod. Deželni poslanec Jaklič je govoril nekako tako-le: Pred petimi leti so bile razpisane volitve za kranjski deželni zbor. Katoliško-narodna stranka je postavila mene za kandidata nasproti vplivni osebi deželnosodnega svetnika Višnikarja. Kot kandidat nisem delal nobenih obljub. Poslanci katoliško-narod-

ne stranke smo le obljubili, da hočemo delati za pravice kmetov, za koristi volilcev. To svojo obljubo smo tudi izkušali izpolniti. Od 36 poslancev je v kranjskem deželnem zboru le 16 kmečkih poslancev, drugih 20 pa je zastopalo one grajščake, one trgovce in uradnike, ki ne marajo kmetov. Vse podpore, ki so jih dali od časa do časa kmetu, so dali le zato, da so še dalje vodili kmete za nos. Zato smo pa začeli pred štirimi leti boj za izpremembo volilne pravice za kranjski deželni zbor v smislu splošne in enake volilne pravice. Štiri leta je trajal ta boj. Oni, ki je bil na čelu grajščakov, liberalnih trgovcev in uradnikov proti kmetu, deželni predsednik Hein (Živahno odobravanje) je šel. Ko smo mi obstruirali za pravice kmeta, so vpili o nas, da obstrukcija žre in kako škodljiva je kmetu. Mi pa poznamo naše ljudi in vemo, da vedo, kako važen je bil ta boj za kmečke pravice. Zadnje jesensko zasedanje se je vršilo v lepem redu. Rešenih je bilo več nujnih stvari. In liberalci so bili prisiljeni, da je sklenil deželni zbor resolucijo, da predloži vlada zakon za splošno in enako volilno pravico. Vlada je sklicala deželni zbor in mu predložila svojo predlogo o izpremembi deželnega volilnega reda za kranjski deželni zbor. Predloga ne ustreza našemu stališču, a vendar je vsprejemljiva, ker dobi po njej kmet večino v deželnem zboru. Pa to volilno preosnovo so hoteli preprečiti naši liberalci. Zastopniki nemških grajščakov so bili voljni, da dobe kmetje več pravic. A tega niso hoteli liberalni zastopniki trgovcev in uradnikov, ki žive ravno od kmeta in ne kmet od njih. Če bi ne bilo kmetov, bi tudi njih ne bilo. Kmetje naj si zapomnijo, da so proti kmečkim pravicam šli v boj zastopniki uradnikov in liberalnih trgovcev, c. kr. sodni nadsvetnik, odvetniki in pa ljubljanski župan Ivan Hribar, ki pošilja svoje moše po deželi, naj zavarujejo svoja poslopja pri banki »Slaviji«. Tega prijatelja kmetov si dobro zapomnite. Zapomnite si pa tudi liberalne odvetnike. Ne pravdajte se, a kadar se kmetje pravdате, ne hodite k liberalnim odvetnikom. Boj proti liberalizmu bo trajal in mora trajati, ker je liberalizem protiverski. Trajal bo pa tudi boj za volilno preosnovo, ki je kmečka najnujnejša zadeva. Boj za splošno volilno pravico je opravičen z verskega in opravičen z narodnega stališča. Najodločnejše obsoja gospod poslanec podtikanje o zvezi poslancev Slovenske Ljudske Stranke z Nemci, kar je liberalna laž in grdo obrekovanje. Kmetje morajo prenesti boj proti liberalcem tudi na gospodarsko polje. Liberalci morajo spoznati, da žive od nas in da se ne pustijo več tepati in zaničevati. Drug boben kakor boben liberalne obstrukcije proti kmečkim pravicam bi pel, ko bi bili vsi kmetje popolnoma zavedni in bi skupaj držali Pel bi boben liberalcem, da bi jih enkrat srečala pamet.

Končno se spominja gospod poslanec voditelja Slovenske Ljudske Stranke, ki vodi tako odločno boj proti liberalcem (Živio-klici dr. Šusteršiču) in predlaga, naj ga shod pozdravi brzojavno, kar obvelja. Glasni živio-klici so pričali, da je govoril gospod poslanec zbranim kmetom iz srca.

Vera in politika.

Tajnik novoustanovljene Kmetijske zveze Anton Skubic je v iako poljudnem deloma šaljivem govoru govoril o »Veri in politiki«. Ovrigel je predvsem ugovor onih ki pravijo iz nebržičnosti: »Brez niene bodo tudi že naredili« kar je vredno vse graje. Vsak naj izpolni danes svojo politično dolžnost. Pravijo, duhovnik se ne vtika v politiko. Pa kot državljani imamo pravico, da se bavi tudi s politiko toliko, kolikor sme vsak pisar. Smoter vere je večna, države pa časna sreča. Ene je pa navezana na drugo. Gre se za človeško dušo in telo. Cerkev nima v oblasti same duše, kakor tudi država ne same telesa. Obe oblasti sta torej združeni. A dasi sta navezani obe oblasti ena na drugo, ne smeta pa prevzemati posla druga drugi. Cerkev je pa pred državo po smotru, cerkev je ena za vse države in po svojem božjem izvoru. Mi ne mešamo politike in vere. V politiko se moramo mešati kot katoličani. Čegav je zakon? Cerkev. Pa ga hočemo razdružiti. Čegava je šola? Saj je v sv. pismu: Učite vse narode. Pa se je skovala protiverska šolska postava, kar potrjujejo knjige za šole. V ribniškem občinskem odboru je predlagal nek učen liberalce, naj se denar, nabran pri cerkvenih darovanjih in po puščicah odda v občinsko blagajno. Poglejmo na Francosko, kjer je vzela država katoličanom celo cerkve. Zato smo pa kot katoličani primorani, da segamo v politiko. Slediti moramo volku v brlog, da mu iztrgamo plen. Torej: na volilno bojišče, na shode, v zборе, v predale političnih listov. Ko se dokaže, da ne vtika država svojih prstov v vero, da liberalci ne žalijo v listih vere, potem odloži tudi katoličan lahko svoje orožje. Tudi duhovnik se more in mora vtikati v politiko, ker je državljani in ker je duhovnik. Razumništvo je odtujeno veri, zato mora duhovnik braniti vero.

Tudi kmetje se morajo vtikati v politiko. Imajo pravico kot volilci, ker se prezira in zatira kmečki stan. Po volilni preosnovi pride kmet do večjih pravic, in da jih izkoristi, se mora družiti po kmečkih zvezah.

Pomen političnih stanovskih zvez.

Deželni poslanec dr. Janez Ev. Krek je govoril takole: Pomladanski mehki zrak uživamo. Spominja me ta zrak, da je minolo že 40 let, kar so me nesli mati prvič na Slemenju, da se nasrkam pomladanskega zraka. Nekaj domačega veje tu, dišejo pluća na domačem domači mehki zrak. V tej lepi pomladi ste ustanovili »Kmečko zvezo«, ki ni važna samo

iz vašega kmečkega stališča, ampak tudi s stališča delavskega, obrtnega, trgovskega in tudi z uradniškega stanu je važno in potrebno, da se ustanove stanovske politične zveze po vsej Sloveniji in prepregajo vso Avstrijo. Tako bo v stanovskih političnih zvezah res delalo ljudstvo politiko in ne kake posamezne osebe. Doda je bilo potrebno, da je bilo nekaj oseb, ki so dajale navodila zgoraj, a ko se ustanove stanovske ljudske zveze, ne bo več tako. Ljudstvo bo dajalo navodila onim, ki jih postavi na čelo, kaj in kako naj delajo za njegove koristi. Le tako more delovati res za ljudstvo ljudska stranka. Ne smejo poveljevati kake posamezne osebe, marveč združeno ljudstvo. Pri liberalcih zato vse propada, ker tu hoče komandirati le nekaj ljudi in se nezadovoljni liberalci boje tistega biča v svojem umazanem glasilu, ki ga vihti nad njimi brezozirni žurnalisti. Zato so pa liberalci v javnosti mutasti. Vsak liberalce zabavlja čez dr. Tavčarja, da je njegova politika ničvredna in propadla. A ker liberalci nimajo prostosti, da bi delali sami politiko, pa poginja stranka in bo zato tudi propadla. Če tudi nam je žal, da propade stranka naših rojakov, vendar za umirajočo stranko ne bo nihče pretočil solzo.

So ljudje pri nas, ki pravijo, da ne smemo preveč povdarjati zahtev, ki bi morebiti spravile v prehuho nasprotje naš kmečki stan, obrtni stan, delavski stan itd. Vsa zmeda je prišla ravno odtod, ker se ni prav razvila politika. Na Štajerskem, Koroskem, Goriškem in na Primorskem delajo politiko le nekateri. Nekoč v Mariboru pri nekem razgovoru o politiki je rekel neki gospod: Pustimo politiko gospodom, ki so izučeni zato. Mislim je na odvetnike. Tako so delali prvake. Par ljudi, ki so mislili, da imajo poklic za prvake, je govorilo ob kaki priliki par lepih besed in njihovi prijatelji so jim pa ploskali. Hvalili so jih listi. Med ljudstvo niso prišli, ali kvečjemu ob kakih slavnostih. Tako so postali prvaki in politični voditelji. Narodnih prvakov nič ne potrebujemo. Zadnji volilec ima ravno tako pravico, da politikuje, kakor njegov poslanec ali voditelj. Volilec zastopnik mora imeti to zavest, kakor dober odvetnik, da se ne gleda nato, če je to njemu všeč ali ne, marveč naj se zavzame zato, kar zahtevajo od njega oni, ki so ga poklicali na njegovo mesto. Prva stvar je, da zastopa poslančev glas to, kar zahtevajo volilci.

Potrebno je, da govorim jasno in odkrito besedo o Kmečkih zvezah, ker stojim tudi odkrito v delavskem gibanju. Med zahtevami kmečkih zvez in pa med zahtevami zvez ostalih stanov se bodo pojavila nasprotstva. Kmečke zveze kakor tudi delavske in druge zveze morajo odločno neglede na druge stanove zastopati koristi svojega stanu. Ni naloga stanovskih zvez, da poravnajo nasprotstva. V višjih zastopih naj poravnajo naspro-

LISTEK.

Nad razvalinami San Franciska.

Iz kalifornskih povesti Bret Harta.¹⁾ — Poslovenil Fr. K.

Proti koncu devetnajstega stoletja je potres San Francisko popolnoma uničil: Zemlja in morje sta pogoltnila cvetoče mesto.

Dasi je trpelo celo obrežje, vendar je ostala katastrofa lokalnega pomena; mestu Oakland je potres popolnoma prizanesel.

Kdaj se je pripetila ta grozna nesreča, zgodovinarjem ni čisto natančno znano. — Neki zgodovini. iz Nove Zelandije, Tulu Krish, ki je imel pri raziskovanju razvalin cerkve Sankt Pavla največ zaslug — meni, da se je zgodila katastrofa leta 1880. — Če je bilo mesto San Francisko sezidano okrog l. 1850., kakor mnogi zatrjujejo, torej je rabilo samo 30 let, da je doseglo ono višino, na kateri je ob času potresa že stalo.

Zanimalo bo naše čitatelje, če jim opišemo, kako in kakšne predmete so izgrebli izpod razvalin, potopljenih v morskih globinah.

Kako so dobili prve sledove, je znano. —

Ob morskem obrežju San Franciska so se dobivale najlepše in najokusnejše ostrige.

Pripetilo se je nekoč, da je ribič izvelkel v mreži iz globine — zvon; dognali so, da je bil to zvon mestne hiše in tako prišli na sled temu potopljenemu poslopju.

Takoj je pričela vlada z deli, da odvede vodo in zrazini tehničnimi pripomočki izsuši obrežje. Posrečilo se je in po dolgih desetletjih je vstalo potopljeno mesto iz morskoga blatnega dna.

Najpopred so izgrebli mestno hišo, poštni urad, carinsko hišo in denarni zavod. Kmalu so dobili prvo človeško okostje takoj pri prvi plasti, iz česar se je dalo sklepati, da se je ponesrečenec hotel rešiti s tem, da doseže morskovo površino. Tudi več drugih okostij so našli takoj pri vrhu; bila so to brezdvomno okostja žensk, kar se je sodilo po tem, da so imela na sebi neke vrste kletkam podobne jeklene oklepe, gotovo ostanki korzetov, kakršne so takrat nosile.

Neki poročevalec, po imenu Puffer, ki je opisal San Francisko, trdi, da je bilo tisto jekleno ogradio povod, da so se pri potapljanju dvignila hriba, vsled česar je bil ženski spol v istem hipu, ko je voda poplavlila mesto, siloma ločen od moškega.

Njihova oblačila so jih namreč nalik plavalnim mehurjem zanašala vedno proti površju. Imenovani pisatelj pravi:

»Koliko žalosti je moral občutiti soprog v istem hipu, ko je videl, da mu je voda sod-progo siloma dvignila proti površju in da mu ne bo mogoče niti skupno ž njo umreti.«

Le eno okostje se je našlo, koje se je držalo oklenjeno drugega.

Že več let pred to strahovito nesrečo se je ponavljal v Kaliforniji potres, ki pa ni bil takega značaja, da bi bil vzbujal poseben strah.

Prebivalci San Franciska se za take pojave niso zmenili, ker so gledali le na to, kako bi si nagromadili več bogastva in zlata. Gotovo je, da jih je zadela katastrofa nenadoma in povsem nepričakovano.

Neki drugi poročevalec, Schwappelfurt, opisuje dogodek sledeče:

»Brezdvomno je bilo ravno tako kot sicer, zjutraj dotičnega usodnega dneva; iskalci zlata so odhajali na delo in polne so bile vse ulice. Dame so se šetali v svojih pisanih toaletah, ravno tako gospodje, slednji s pokri-vali, ki so bili slični sedanjim cilindrom. Eden tak vzorec iz tiste dobe se še danes nahaja v muzeju v Honolulu.

Trgovci so že porazstavili blago. Postopači pa, to so bili oni sloji »aristokracije«, ki so uživali edino veselje — brezdolja namreč — so lahkomišelnopazovali ob cestnih voglih ali ob vratih pivnic vrvečo množico. Kar pretrese mesto svarišni, lahni sunek . . .

Vse živahno gibanje neutrudne množice hipoma zastane. Prodajalec, ki je obešal blago na primerno svetel prostor, obstal je kot odrevenel. V kavarnah so utegnili pivci le do polovica pota k ustom dvigniti čaše; šetalc na sprehodih so obstali kot pribiti.«

Še eden sunek — in mesto se je jelo pogrezati; le najpogumnejši obiskovalci kavarn so hoteli še s poslednjim krepkim požirkom . . .

Nepopisna groza in omotica se je lotila množice, ki se je rinila po ulicah, ki pa celega strahovite nesreče tačas niti ni slutila.

Morski valovi so se še enkrat umaknili od središča v konkvavni obliki ter se nagromadili ob periferiji več tisoč čevljev visoko nad mesto. Še eden poslednji sunek — in voda ima zopet ono navadno lice z gladko, vodoravno površino. Cvetoče mesto leži mirno na dnu morja v globočini nad devet-tisoč čevljev, valovi tihega oceana pa nadaljujejo enakomerno svoj tek nad ogromnim plenom.«

Schwappelfurt končuje svoje poročilo:

»Kakorkoli je bila za prizadete nesreča strašna, vendar moramo občudovati njen nastop ter izid: razdelitev katastrofe v tri perijode, popolno poplavljenje in potop.«

Naglost, s katero je katastrofa nastopila in obrednem končala, rešila je prebivalstvo mučne smrtne borbe. Fr. K.

¹⁾ Amerikanski humorist Bret Harte je pred leti spisal to povest kot šalo. Kdo bi si mislil, da se bo šala izpremenila v grozno resnico!

tstva. Združiti se morajo posamezni stanovi, to je glavna stvar. Vsak stan ima dolžnost, da skrbi, kako reši sebe. Tega duha pa danes še ni. Tudi listov ne, ki bi na krščanskem načelu zastopali ne glede na kak drug stan le koristi enega stanu. Imamo samo eno tako glasilo, ki ne glede na druge stanove, zastopa le koristi svojega stanu, namreč delavsko glasilo »Naša Moč«. Zato moramo pa zahtevati, da dobe tudi kmetje tako glasilo in sicer naj piše »Domoljub« le, kar prija kmetom. Najzlastnejše in najsmejnejše je, kdor hoče vse skupaj rešiti, vso vojsko s sveta spraviti, Slovane v Avstriji združiti. V državnem zboru je zdaj, ko imajo oblast gospoda, mnogo pustega govorjenja, kar vem iz lastne izkušnje. S tem trenutkom je padla gostilniška politika v postavodajalnih zborih, ko bodo združeni stanovi po stanovskih zvezah, ki se morajo potegovati le za svoje stanovske koristi. V stranki sami bomo skušali poravnati nasprotstva, ampak vsak stan najprej zahtevaj združen v svoji zvezi svoje pravice.

Zakaj gre kmetu slabo?

Če vprašamo, zakaj gre kmetu slabo, navajali nam bodo navadno le unanje stvari. Kmetije opuščajo stare šege, ovsenega soka ne jedo več, marveč riž in kavu, ne oblačijo se v raševino, marveč v bombaževo volneno blago, preveč izdatkov imajo, preveč dot, hleva in svinjake nimajo prav urejene, živine ne izpreminjajo itd. Tako govorijo ljudje, ki ne vidijo nič naprej in ne poznajo prav nič ljudi. Na tem, kar se trdi, je strašno malo. Klicati ljudi nazaj v stare čase, je ravnotako, kakor da bi rekel kdo, ne vozite se po železnici, marveč na voze, ne hodite po cestah, marveč kar čez hribe. Kdor to trdi, ta je butast. Posebno, dote naj se omeje. Kako bo pa izplačal fant dote sestram in bratom, če dote ne priženi. In otrok ki ne dobe posestva, starši tudi ne morejo pogratiti brez vsega med svet. To kar se splošno trdi, tudi po časopisju, knjigah, je bedasto, ker se ne da izpeljati. Izboljšati gospodarstvo! Deni v strgan žep denar, padel ti bo skozi. Take vrste žep ima danes naš kmet. Če izboljšate kmetu dohodke, bo prišlo samoobsebi da se dvigne kmečki stan.

Kmeta vidijo vselej, kadar je treba kaj plačevati. Vidi ga davkarija, vidi ga država. Kadar se pa kaj deli, ga ne vidi nihče. Davke plačujejo pred vsem kmetije. Nanje se pa ne gleda.

Država je v rokah kapitalistov in fabrikantov. Zato pa sklepajo take trgovinske pogodbe, ki so kmetu v škodo. Železo je pri nas drago. Tovarne izvažajo železo v inozemstvo, nazaj uvažajo izdelano blago, orodje. Plačati se mora carina. Kmet plačaja dražje blago. Kako slabe so pogodbe z zunanji državami za naš les! Koliko so trpeli naši vinogradniki po trgovinski pogodbi z Italijo. Te trgovinske pogodbe so velikega pomena za kmeta, a kmeta vidijo kjer je treba plačati, vpliva pa nima. Pri trgovinskih pogodbah in davkih se pozna, kdo ima državo v rokah. Vodilo bi moralo biti: plačaja davek zato, kar dobiš od države. Pri nas pripada razmeroma največ davka na priproste ljudi, ki imajo le malo od države, na bogate pa sorazmerno malo. In kaj da država priprostim ljudem? Šol nima od države. Kaj potrebuje priprosto ljudstvo okr. glavarstev, ministrstev in drugih uradov, ki kmeta večinoma le postrani gledajo. Vkorist so le onim ki rabijo ljudstvo. Vsa oblast je razdeljena pri nas na kapitaliste, dolžnost za vzdrževanje vlade pa na ljudstvo. Carina ima značaj, da varuje koristi bogataša, ne pa kmeta. To vidimo tudi z ozirom na ogrske razmere. Kaj ima kmet od Ogrske? Ogrsko žito, ogrska živina, ogrska svinjska kuga moré kmečki stan. Ogrji sami hočejo proč od Avstrije. Zakaj jih pa ne pustite? Zato, ker izvažajo naše predilnice in pivovarne blago na Ogrsko. Zato pa zahtevajo, da moramo skupaj biti. Nič se ne brigajo, da nas Ogrji oskubijo; kjer nas le morejo. Ko se gre za carinska vprašanja, store vse tako, da imajo korist fabrikantje, na kmete se pa ne ozirajo. Navidezno nasprotno med kmečkim stanom in delavci se pojavi tudi pri določitvi carin na potrebščine, ki jih rabijo delavci. Delavstvu ne more biti vse eno, po kakšni ceni dobi kruh, meso in druge potrebščine. Zato pa soc. demokracija zahteva, naj še odpravi carina na živila, ki je nasprotna koristim delavskega stanu. Kmet mora pa nasprotno zahtevati, da varuje cene svojim pridelkom in zato trde soc. demokracije, da so kmetije nasprotni delavskim zahtevam, ker dražje kruh. To je navidezno resnica. A oba stanova, kmečki in delavski sta navezana eden na drugega. In zato se da tudi tukaj doseči sporazumljenje. Če je prisiljen kmet, da dražje prodaja živila, potem naj zahteva delavec višje plače. Delavske zveze morajo biti pač tako močne, da dosežejo od podjetnika, kar zahtevajo. Sploh je pa čudno, da so soc. demokraciji proti carini v varstvo kmečkih pridelkov. Soc. demokracije, ki nasprotujejo kmetu, so sami po svojih načelih nasprotniki konkurence. To vidimo pri črkostavcih. Ti imajo pogodbo, ne imej nobena tiskarna več vajencev, kakor jih določa leta. To delajo zato, da se ne poveča preveč število črkostavcev. Če pripoznajo varstvo svojega stanu samim sebi, priznajo naj ga tudi kmetom. To je res, da zahteva delavstvo, da pošteno izhaja, a zato pritiski tiste, ki imajo, kapitaliste. Ravno kapitalisti pa, ki imajo moč v državi, radi vidijo, da si nasprotujeta kmečki in delavski stan in da tako pade dobiček v njihove nikdar zadosti site železne blagajne. Neobhodno potrebno je zato, da nastopi za svoje pravice samostojno vsak stan. Carina naj se uredi tako, da se varujejo z zaprtimi mejami kmečke koristi. Postave morajo biti urejene tako, da res služijo kmetu. Na vsak način morajo biti urejene železnice, davki tako, da služijo kmetu. Kapitalisti, ki imajo vso oblast v državi, po-

skrijejo svoje dohodke. Kmet ne more ničesar zakriti. Zato pa kmet, ki mora vse plačati, dobi od države le malo.

Kako pomoči kmetu.

Da kmet kaj dobi od države, je potrebno, da dobi država novih dohodkov. Svoje dohodke dobi država iz pristojbin, iz svojih podjetij in po davkih. Nov vir dohodkov bi bil, naj bi bile pristojbine za velike stvari večje, kakor so danes. Velja načelo: Sproti plačaj s kolki, kar dobiš od države. Treba je novih dohodkov. Kmetu in nižjim stanovom se ne more naložiti več prispevkov za državo. Treba je novih dohodkov, a dobiti se morajo, kjer je kaj in ne kjer nič ni. Pametnega, razumnega gospodarstva je treba.

Vojaštvo.

Za vojaštvo se porabi velik del državnih dohodkov. Ena vojska mnogo stane. Koliko neumnih vojsk smo imeli v Evropi. Armado vzdržuje s svojimi ljudmi kmet, vzdržuje se z denarjem ljudstva, da varuje kapitaliste pred ljudstvom. Vojaško vprašanje je nujna potreba, da se reši v ljudsko korist. Nihče ne spravi zdaj s sveta armad, ki požro toliko ljudskega življenja. A da se z vojniki varujejo bogataši proti ljudstvu, to ni zdravo. Sedanje velikanse armade so znamenja ljudske bolezni. Čista vest, moč srca, ljubezen do vladarja države, zvestoba mora držati ljudstvo, ne pa sila armade in vojaštva. To so samo umetna sredstva za vzdrževanje reda. Take države so bolne na smrt. Način oborožene moči se mora temeljito izpremeniti. Bramba države mora imeti izvor v ljubezni do nje. Ljubezen se pa ne kupi z denarjem in ne brani z bajoneti. Kmečki stan vzdržuje vojaštvo z denarjem in z ljudmi. Zato pa mora rešiti vojaško vprašanje samo ljudski parlament, ki naj tudi odločuje o vojskah.

Beg kmečkega ljudstva z dežele v mesto.

Mladi fant pride k vojakom v mesto in vidi novi svet, ki se mu zdi tako lep. In ko pride nazaj na deželo, se mu ne zdi več lepo. Vleče ga v mesto nazaj. Ne smemo mu zameriti mlademu fantu, da ga žene srce za svobodo. Ko pa pride v mesto in preda svoje moči kakim tovarni, ko se oženi, ko se potika s svojimi otroci in z jetično ženo po vlažnih podstrešnih ali podzemeljskih luknjah, potem pa ve, da bi živel srečnejše na deželi kot hlapec, kakor živi kot delavec v mestu. A zanj je že prepozno. Kdo ga je zapeljal, če ne država, da je zapustil svoj rodni kraj, ko je moral mlad nezkušen fant k vojakom, kjer se mu je odprl nov, dozdaj neznan svet. Grobovi tisočeri naših ljudi, grobovi njihovih jetičnih otrok, grobovi kmečkih hčera dokazujejo, kako živi in kako umira delavstvo. Ti grobovi kličejo v nebo.

Ljudsko zavarovanje.

Koristno je, da vzdržimo naše ljudi na deželi. Zato je pa potrebno, da so kmečki posli brez skrbi v starosti. Potrebno je, da se ustanovi ljudsko zavarovanje, h kateremu naj se priklonijo tudi kmečki posli in se zavarujejo tudi mali kmetije. Tako dobimo in vzdržimo več poslov na deželi.

Izseljevanje.

Poglavitna reč je, da obdržimo naše kmečko ljudstvo na deželi, da se povzdignejo kmečki dohodki. Znano je, da zapuščajo miši ladje, ko se potaplja. Iz ladje naše domovine hodi vedno vsako leto več ljudi po zaslužek v daljnjo Ameriko. Poglavitna reč, da se to prepreči je, da se zvišajo kmečki dohodki. Če bo imel kmet večje dohodke, ne bo šilil v Ameriko, tudi poslov bo imel dovolj, če jih bo mogel z zvišenimi dohodki plačevati. Silno nespametne in neresnične so trditve, ki primerjajo naše izseljence s kakimi Galicijci. Naše ljudi žene na tuje razum in modrost, da si izboljša položaj, ki ga v domovini ne more. Žene ga naprej srce, da si pribori s svojimi žulji boljše bodočnost. Kitajski kuli, ki gre v Ameriko, da prisluži pest riža, Poljak, da prisluži kozarec vodke, ni ga primerjati z našimi ljudmi. Razum in izobrazba ga žene na tuje in zavest, jaz nisem za knalo, da bi kovali drugi po meni. Kdor bi hotel iskati drugod vzroka izseljevanju naših ljudi, tisti ne pozna duše našega ljudstva. Izseljevanje je znamenje, da hoče naše ljudstvo napredka. Če tudi obžalujemo izseljevanje, ki škoduje naši domovini, moramo hvaliti duh, ki vodi kmeta, da se izseli. Ta duh je pravi kmečki duh, ki se ne dá klopufati in zato preje išče pomoči, ko utone.

Poznamo kraje, kjer spoštujejo le tistega, ki jih klopufata. Taki ljudje se pa ne izseljujejo. Izgubili so že vso moč, da bi se borili za boljše bodočnost.

Gospodarsko izboljšanje naše dežele.

Gospodarske razmere naj se izboljšajo. Imamo rodovitno zemljo, dovolj trgov za naše pridelke. A treba, da se povzdigne kmečki stan, da lahko porabi ugodno lego naše dežele. Morje imamo pred nosom. Imamo Reko in Trst. Zveze bi bile lahko najugodnejše. Do Carigrada z Daljnjim Vzhodom smo zvezani zemljepisno in po jeziku. Da izrabi naše ljudstvo to ugodno lego, bi mu bila morala dati država pogojev za napredek. Tega napredka pa država ni hotela dati našemu ljudstvu, ker je slovensko. Država je menda hotela, da bi postali Nemci v naši deželi gospodarji, kmetje pa njihovi hlapci. In naši liberalci v svoji traperiji, ne hudobijo so pa to podpirali z vednim vpitjem, da je naše ljudstvo zabit in nezrelo. Dvigniti moramo kapital, ki ga imamo v naši zemlji, v naših gozdih, a vzdigniti tudi kapital, ki je v ljudstvu. Kdor hoče rešiti drugače kmečki stan, se igra in ne pozna razmer.

Večja kmečka izobrazba.

Kmečki stan potrebuje večje izobrazbe. Sedanje šolstvo ne nudi kmetu tega, kar potrebuje, dasi veliko stane. Po izobraževalnih društvih hočemo vzdržati med mladim ljudstvom

zanímanje za izobrazbo. A to so društva, h katerim je vstop prostovoljen. Potrebna je prenova stanovskih nadaljevalnih šol. Z večjimi mlekarnami naj bi bile združene od dežele in države podpirane šole. Zimski tečaji za kmete bi se morali redno vpeljati. V zvezi z ljubljansko realno naj bi se pa ustanovil od oktobra do marca tečaj za kmečke fante, nekaka visoka kmečka šola. Potrebno je pri tem tudi splošne izobrazbe; politiško znanje, vpogled v tuja slovstva, zmisel za umetnost. Svet in življenje nj samo trpljenje, je tudi lepota.

Širše izobrazbe in širšega obzorja je potreba tudi kmetu. Kmet mora popolnoma spoznati sebe in svoje gospodarske razmere. Poznati mora rastline, zemljo, živino, pa tudi svoje politične pravice. Na realki ima na razpolago zbirke, vzorna živinoreja se vidi že v Marijanišču, ustanoviti bi se morala še vzorna mlekarna. »Zadružna zveza« v Ljubljani skrbi za zadružništvo. Neko zaokroženo obzorje bi dobili naši kmetje po primerni šolski izobrazbi ki jo lahko sklene deželni zbor. Dobili bi pa tudi drugačno kmečko slovstvo, kakor ga imamo danes. Ti gospodarski kmečki članki, ki jih prinašajo zdaj listi, malo koristijo. Ne berejo se, dasi so lepi po vsebini. Nerazrezane ostanejo kmečke knjige, ker niso izšle iz ljudstva. So ali preučene ali pa preotročje. Imamo Mohorjevo družbo in razširjeno ljudsko časopisje zlasti Domoljuba, kar večji narodi, ko naš, nimajo. Izrabiti ju moramo, da bo kmetu koristno!

Črne bukve kmečkega stanu.

Razgrnili smo črne bukve. Lepo je, da se jih nauči brati kmet. Do zdaj jih je kmet le pisal, brati jih pa ni znal. Bukve so zdaj odprte. In kmet naj lista in bere po njih. Posledica, da se je naučil brati črne bukve kmečkega stanu, so kmečke zveze, po katerih hočejo politično moč dobiti kmetje. S svojimi zvezami naj dokažejo, da z muziko in vpitjem nihče ne prepreči kmetu uroda v deželni zbor. Želimo, da odločujejo o svojih stvareh kmetje sami, delavci sami, obrtniki sami. Nič več ne veljaj načelo, da hodi kdo pred nami. Če hočeš, pojdi z nami! Prisiljeno politično vodstvo ubija. Vodstvo mora priti iz ljudstva samega. Kdor ljudstvo ljubi, pa bo tudi priznal, da se ljudstvu ni treba klanjati. Kdor ima večjo izobrazbo, naj govori, kdor ima moč, naj pa udari.

Pomladni dih v naravi in politiki naj vbudi vašta srca in jih ogreje v zavesti, da je naša zemlja lepa, in v trdni volji, da jo ohranimo potomcem našim svobodnejšo, razsodnejšo, srečnejšo. Dolgotrajni živio-klici so dokazali, da je razumelo ljudstvo govornika, in da njegove besede niso padle na trda tla.

Shod na Visokem.

Lep shod se je vršil na Visokem pri Burgerju (Majariju). Zborovalni prostor je jako pripraven: Velik, dvorani podoben pod v pritličju, odprt na obširno dvorišče. Tu se je zbralo čez 300 moč, večinoma iz šenčurske občine. »Gorenjec« je bil prej pozval liberalce, naj pridejo shod razbijati. Njegovemu vabilu se je odzvalo kakih osem moč, ki so se pa — bodi jim to v pohvalo izrečeno — obnašali popolnoma dostojno, kar pomenja vsekako napredek zanje.

Predsedoval je načelnik političnega društva gospod Z a b r e t, ki je povdarjal, da smo se prišli poučit o važnih političnih vprašanjih in da bo dal vsakomu besedo, da svobodno pove svoje misli.

Dr. L a m p e je podal sliko političnih borb v avstrijski državi in v kranjskem deželnem zboru in pot do splošne in enake volilne pravice. Obstrucija liberalcev proti vladni predlogi v kranjskem deželnem zboru, ki bi dala slovenskemu ljudstvu večino v deželnem zboru, je bil udarec proti kmečkemu stanu. Liberalci so se pokazali bolj nasprotne našemu ljudstvu, nego celo veleposestniki, ki so se zadovoljili s tem, da pride kmet v našem deželnem zboru do večine.

Liberalci se izgovarjajo zdaj, da zato ne marajo vladne predloge, ker so za splošno in enako volilno pravico. A to je jalov izgovor, ker po splošni in enaki volilni pravici bi liberalci izgubili vse, po vladni predlogi pa jim je mogoče vsaj nekaj ohraniti. Nato odgovarja govornik na shod v Kranju. Kranjski liberalci se delajo večkrat kmetom prijazne, ker bi radi z neko »neodvisno« kmečko stranko razcepili sedanjo ljudsko stranko. A v Kranju so zborovali, da se naj prepreči kmetom ugodna volilna reforma. Dva kranjska liberalna odvetnika sta imela prvo besedo, in brzojavno jih je pozdravil škofješki notar — torej sami dobrotniki kmečkega stanu! (Smeh.) Tam se je trdilo, da hoče naša ljudska stranka zanesti sovraštvo med kmečki in meščanski stan. A to ni res, ker mi zahtevamo za kmeta le pravično zastopstvo, sovraštvo med stanove pa sejejo oni, ki hočejo vzdržati stare krivice.

»Gorenjec« je pisal, da imajo kmetje že sedaj dovolj poslancev, češ, da plačujejo mesta dve tretjini vsega davka, kmet pa samo eno tretjino. Ne preiskujemo danes resničnost njegovih števil, a reči moramo, da večina tega davka, ki se plačuje v mestih, ima svoj izvor v kmečkih žuljih. V mestih stanuje uradništvo, in to je plačano od cele dežele, korist od njih ima pa mesto. Trgovci po mestih žive od dežele; kaj bi počeli liberalni trgovci v Kranju, če bi okoličani rekli, da ne gredo več kupovat k onim, ki so njim nasprotni? Po mestih plačujejo precej davka denarni zavodi, a kmet je tisti, ki jim je denar na kup znosil, da zdaj ravno ta denar rabijo za dokazilo, da kmet nima pravice do večjega političnega zastopstva. Z vrečo, ki jim jo je kmet napolnil z denarjem, bijejo zdaj kmeta po glavi. Majdič je predlagal liberalno resolucijo, a mi vprašamo Majdiča, kaj bi on mnil, če ne bi kmet oral?

Dalje pravijo liberalci, da se morajo oni potegovati za obrtnike. A obrtniki na deželi so vendar tudi obrtniki: Vsi gostilničarji, trgovci, mlinarji, žagarji itd. na deželi so ravno tako obrtniki, kakor oni, ki stanujejo v mestih, in te hočejo liberalci s kmetom vred prikrajšati, samo zato, da se ohrani nadvlada liberalnega uradništva.

Z velikanskim veseljem so pozdravili liberalci vest, da je baron Gautsch odstopil, in pravijo, da je to hud udarec za »klerikalce«. A motijo se, ker zahteva splošne in enake volilne pravice se je pomaknila s sedanjo izpremembo le za korak naprej. Baron Gautsch ni bil oseben pristaš splošne in enake volilne pravice, ampak jo je začel zagovarjati šele tedaj, ko mu je cesar sam to naročil. Princ Hohenlohe pa javno izjavlja, da je iz prepričanja vnet za splošno in enako volilno pravico, in da je on, ki se ji ustavlja, podoben človeku, ki se vrže pod brzovlak, da bi ga ustavil.

Končno govornik še razloži liberalne težnje po civilnem, razdružnem zakonu, po svobodni šoli in po konfiskaciji cerkvenega premoženja. Če bodo pri nas začeli po francoskih zgledih gospodariti, naj jim bo naprej povedano, da zadenejo ob najhujši odpor! (Odobranje.)

Gospod B r e š a r govori nato o občinskih volitvah. Liberalizem je sovražnik, ki se ga moramo povsod iznebiti, in zato se morajo vsi občinski zastopi očistiti liberalcev. Priporočam zborovalcem, naj se po tem ravnavajo pri občinskih volitvah. Notranjska je dala lep zgled, kako se občine iznebe liberalcev. Tudi gorenjske občine bodo delale čast kmečkemu stanu in ne bodo pustile liberalcev na krnilo.

Gospod K a l a n kaže na to, da so liberalci sovražniki kmečkega stanu v gospodarskem in verskem oziru. Zato je pa liberalen kmet dandanes nesmisel. Če se kateri kmečki posestnik obeša liberalcem za škrice, dela s tem proti svojemu stanu, in s takimi proč!

K besedi se oglasi »neodvisni kandidat« gospod K o z e l j iz Viševka. Prinese s seboj dolg spisan govor in številko »Domoljuba«. Konstatira, da je tu zbranih 400 do 500 ljudi, ter pripoveduje, kako je naš Izveličar od smrti vstal in vedno pozdravljal: Mir vam bodi! Sedaj pa duhovniki delajo le preprič. (Mrmrjanje med poslušavci.) Nato začne naprej brati »Domoljuba«. Zdaj se pa zgodi nekaj izrednega, česar še nismo opazili pri nobenem shodu. Neki posestnik zakliče: »Krhla nečemo poslušati!« In takoj zapuste vsi v popolnem redu zborovališče in gredo na dvorišče, kjer se med seboj pogovarjajo. Ostane le kakih pet liberalcev, ki stoje pred Kozeljem in poslušajo branje »Domoljuba«. Predsednik nato prekine zbor, ker so zborovavci zunaj. Kozelj neha.

Nato nastopi dr. L a m p e, da odgovarja Kozelju. Takoj pridejo vsi zborovavci zopet nazaj in v par trenutkih je zborovališče zopet napolnjeno. Dr. L a m p e ožigosa najostreje liberalno gospodarstvo. Kako so izžemali kranjsko deželo privatni zakupniki pri d a c u, — naši poslanci imajo zaslug, da se je zasebnim izkoriščevalcem to iztrgalo iz rok, in danes ima dežela samo od žganja 880.000 kron dohodka. Liberalci so pa nasprotovali, ker jim je le za koristi zasebnikov, ne pa za blagor ljudstva. Deželna zavarovalnica se le zato ni ustanovila, ker liberalci hočejo, da bi zasebna podjetja imela dobiček, nečajo pa, da bi se kmečkemu stanu breme olajšalo. Če ne bi bilo liberalcev, bi bil mir v deželi, ker bi se lahko mirnim potom vpeljale potrebne izpremembe. Dokler pa obstoje krivice, je naše geslo: Boj krivicam! Kdor zdaj kmečkemu stanu priporoča mir, je kmetov sovražnik in liberalci! Zato pa pojde Slovenska Ljubka Stranka neustrašeno v boj za pravice ljudstva, in ta boj bo trajal do zmage!

Z gromovitim odobravanjem so bile sprejete te besede. Liberalci so tiho odšli, zbor se je pa zaključil z vihnimi živio-klici na Slovensko Ljudsko Stranko.

SPLOŠNA STAVKA V SARAJEVU.

Dne 5. maja zjutraj so se zbirale po cestah in ulicah Sarajeva velike gručestavkajočih delavcev. Policiji in vojaštvu se jih je posrečilo razgnati brez odpora. Prodajalne po mestu so odprte. Razum in tobačni tovarni v Sarajevu stavkajo delavci tudi po vseh drugih tovarnah po deželi. Opoldne je prišlo k deželni vladi odposlanstvo stavkajočih in predložilo zahteve, ki jih je sklenilo na shodu prejšnjega dne. Zjutraj se je tudi vršil pogreb tistih delavcev, ki so padli kot žrtve predčerašnjega spopada. Udeležba je bila zlasti od strani delavstva velikanska. Prodajalne so bile med tem zaprte. Vse se je vršilo mirno. Stavki so se pridružili tudi delavci trdnice Feltrinelli. Sploh se stavka širi. Šole so zaprte in cestna železnica ne vozi. Danes je dospel na pozorišče bataljon pešcev. Čete v Konjici in Trnovem so pripravljene na pot. Boje se, da bi ne nastalo pomanjkanje živeža. Poročila od 6. maja trdijo, da je stavka vedno večja. Številu stavkajočih so se pridružili izključno vsi domaćini. Uvoz je zaprt. Hrana se draži. Po nekaterih prodajalnih se prodaja na skrivaj. Smok in cigaret ni po trafikah več na prodaj. Javna poslopja in tovarne straže še vedno vojaštvo. Konjeniki in pešci krožijo po mestu. Iz vseh bližnjih vojaških posadk je dospel vojaštvo. Tudi vojaški zapovednik FZM. baron Albori je prišel. Vedenje vojaštva je taktno. Policije skoro ni videti na ulicah. Šole, banke in podobno je zaprto. Gruče stavkajočih hodijo pevajoč po mestu in zasmehujejo zlasti ulance. Izobraženstvo stoji na strani delavcev. Na več delavskih shodih se je poudarjalo, da ne dobe kmetje skoro nič za tobak. Zato se upirajo, da bi ga še v bodoče pridelovali. Pri zadnjih spopadih so bili trije mrtvi. Od ranjenecv se borita dva s smrtjo. Na shodih so se povdarjale slabe zdravstvene razmere v tobačni tovarni. Reklo se je, da je tam dom tuber-

kuloze za vse Sarajevo. Za povzročitelja zadnjih krvavih spopadov navaja delavstvo vladnega komisarija vitezja pl. Zarzickega, ki ni pravočasno odposlal vojaštva, ampak je pustil poseči vmes orožništvo.

Po noči je bil po mestu mir. V nedeljo dopoldne je imelo mesto navadno lice. Prodajalne so odprte, o nemirih ni sledu. S pomočjo deželne vlade se vrše dogovori med delavci in delodajalci. Pričakovati je dobrih uspehov. O nemirih izvan Sarajeva poročajo, da je vse izmišljotina. Vojaštvo in orožništvo nima več posla. Po noči so zaprli samo dva pijana razgrajalca. Danes pride najbrž do popolnega sporazuma.

HOHENLOHEJEVA POSVETOVANJA Z VODITELJI STRANK.

V soboto je zaslísal Hohenlohe dr. Der-schatta, dr. Grossa in Schwega. Ministerski predsednik je izjavil, da je odkrit pristaš splošne volilne pravice, ki jo hoče izvesti na vsak način, kar mu je tudi naročeno. Voditelji so dobili vtis, da misli Hohenlohe na parlamentarno vlado še le potem, ko izvede kompromis o volilni preosnovi in se izločijo razna sporna vprašanja. Glede položaja na Ogrskem je pa izjavil, da je pristaš nagodbe iz leta 1867 in da hoče varovati avstrijske koristi. Hohenlohe upa tudi na kompromis med Nemci in Čehi. Državni zbor se skliče 15. t. m. Včeraj je zaslísal Hohenlohe dr. Ebenhocha. Na Dunaj je povabljen voditelj čeških agrarcev Prašek.

KRVAVI POULIČNI BOJI V LVOVU.

V Lvovu so imeli včeraj popoldne socialni demokratje shod, na katerem so protestirali proti poljskemu kolu zaradi nasprotnega stališča volilni preosnovi. Govoril je Daszinski, ki je grozil z revolucijo in uporom kmečkega stanu. Po shodu je korakalo kakih 8000 oseb po mestu. Policijski komisar Karabanowski je ukazal zapleniti rdečo zastavo, nakar so se spopadli socialisti s policijo. Policisti so rabili sablje in brezobzirno jezdili med množico. Konj je pogazil neko staro, neki ruski je smrtnonevarno ranjen na roki, tako, da je nesposoben za nadaljnje delo. Policija je zaprla vse dohode na ruski konzulat. Ranjenih je bilo tudi več policistov. Pred Mickiewiczzevim spomenikom je govoril Daszynski, ki je zagrozil z bombami in revolverji, če bo nastopila policija proti demonstracijam za volilno preosnovo.

PRETEP MED ČESKIMI NARODNIMI SOCIALISTI IN SOCIALNIMI DEMOKRATI.

Včeraj so imeli češki narodni socialisti majnikov praznik. Po shodu so priredili spre-vod, ki se ga je udeležilo 3000 oseb. Nosili so zastavo z napisom: »Proč z rdečimi izdajalci.« Socialne demokratje je ta napis zelo razburil. Prišlo je do pretepa, ki je trajal dolgo časa. Ko so razkropili pretepače, so ti zapazili nekaj nemških buršev, ki so pa pobegnili. Bilo je še več manjših spopadov med narodnimi socialisti in socialnimi demokrati.

NAPAD NA RUSKEGA KONZULA.

(Izvirno poročilo.)

Belgrad, 3. maja. Ruski konzul v Mitrovici Orlov je šel v večjem društvu na sprehod po okolici. Neki fanatični Arnavt skoči ob tej priliki iz skrivališča, zgrabi konja, na katerem je sedel Orlov za uzdo in nameri na konzula samokres. A v tem je še pravočasno priskočilo oboroženo konzulovo spremstvo, pograbilo in zvezalo zločinca in ga izročilo oblastim. Malo je manjkalo, da se ni zgodilo z ruskim konzulom Orlovom tako, kakor z njegovim prednikom Šerbinom.

STAVKE.

R. Ditmar, lastnik tovarne za svetiljke in drugo kovinsko posodo na Dunaju je sklenil od sobote dalje vse delo v tovarni ustaviti. Vzrok je del delavcev, ki že več časa stavka. Delavstvo stavlja zahteve, katerim ni mogoče ugoditi. S tem, da se je delo ustavilo, je 700 delavcev brez posla. — Iz Opave poročajo, da je bilo pogajanje obrtnega nadzornika v Vitkovici brezuspešno. Centralna direkcija je ustavila vse delo in tudi tiste delavce, ki so prišli na delo, odpustila. — V Inomestu so sklenili vsi delodajalci stavbenega obrta, da odpuste brez izjeme vse delavce, če stavkujoči mizarji in pleskarji do 12. t. m. ne prično z rednim delom. Kakor poročajo, mislijo socialni demokratje odgovoriti na to izjavo s splošno stavko. Obustavljenje dela bi namreč zadelo 6000 delavcev. — Stavka v Ašu traja dalje.

RUSKI NIHILISTI V PARIZU.

V preiskavi onih dveh ruskih anarhistov, od katerih je enega ubila bomba, so prišli na sled celi prekujijski zvezi, ki ima svoje biva-lišče v Lansanni in šteje po Parizu mnogo članov. Drugo poročilo iz Pariza poroča popolnoma zanesljivo, da so prišli na sled nihilistovski zvezi, katere člani so ruski, romanski in avstroogrski dijaki, ki so imeli v načrtu polno napadov. Pet so jih prijeli, med njimi sta tudi dva zakonska Rubinstein.

PRED BELGIJSKIMI VOLITVAMI.

Dne 27. majnika so razpisane volitve v Belgiji. Kakor znano, imajo katoličani v belgijskih zakonodajalnih zastopih večino. A ta večina ni tako velika, da bi je ne izpremenil nasproten vihar v manjšino. V poslanski zbor-nici imajo katoličani 93 poslancev, združeni nasprotnih poslancev je 73, med njimi 43 liberalcev, 28 socialnih demokratov in pa 2 pristaša Daensa. V senatu pa stoji nasproti 60 katoličanom 42 liberalcev in 8 socialistov. Nasprotniki katoličanov delujejo z vso silo, da bi strmoglavlili sedanjo belgijsko katoliško vladu. Lažejo seveda po svoji navadi tako, da se vse kadi. Očitajo katoliški vladi, da ne zna gospodariti. Najbrže jih jezi, ker so napravili liberalci v šestih letih 58.967.177 frankov deficita, a katoliška vlada izkaže vsako leto pre-bitek, ki znaša od leta 1884 semi 170.282.979

frankov. Lepo napreduje pod katoliškimi »na-znanjaki« tudi trgovina in izvoz. Pod liberalno vlado j eznašala vrednost izvažanega blaga 2.700.000, zdaj pa 4.700.000 frankov. Katoličanom očitajo, da nasprotujejo ljudski izobrazbi po šolah. A kako je v resnici? Liberalci so zapustili 4810 ljudskih šol s 346.012 učenci, zdaj je pa 7032 ljudskih šol s 859.436 učenci, nadalje je bilo leta 1884 po srednjih šolah 65.000, zdaj je pa že 237.000 dijakov, učiteljev so našli leta 1879 8328, a zdaj jih je 17.976. Število analfabetov se je znižalo v tem času za polovico. Zato se pa katoličani tudi ne boje dati odgovor od svojega gospodarstva in stopajo brez strahu pred svoje volilce. Lahko kažejo na liberalno gospodarstvo v marsika-teri drugi državi, kjer se pasejo le sebičneži na stroške ljudstva.

RUSIJA.

Novi ministerski predsednik Goremykin se je mudil 4. maja cel dan v Carskem Selu, kjer je predložil imena novih ministrov in svoj program. Goremykin ima baje vso svobodo v delovanju. Novi kabinet prične delovati še pred otvoritvijo dume. Neko poročilo trdi, da je odklonil Kokovcev finančno ministerstvo. Izvoljsky je baje že imenovan za ministra zunanjih zadev. Pričakuje se imenovanje Schwanenbacha.

Na črnorskem brodogradu vre. Admiral Kaulbars je zapovedal brezobzirno postopanje. Mornarji v Kronštatu so skrajno nezadovoljni. V Odesi so revolucionarji obkolili nekega po-licijskega častnika in ga na mestu ustrelili. Ne-kega drugega častnika se je namenila vstreliti neka gospa, a je pomotoma ubila z bombo ne-dolžnega meščana. Gospo so nato policaji po-sekali na mestu. Omenjena častnika sta bila skrajno brutalna. Šef kabinetske pisarne, knez Obolovski odpojuje na nemški cesarski dvor, kjer izroči nemškemu cesarju pismo ruskega carja. Ob otvoritvi dume se vrši v carjevi zimski palači slavnost, pri kateri bo car Ni-kolaj navzoč. Člani državnega sveta dobe vstopnice.

V Kijevu je pomilostil generalni gubernator na smrt obsojene roparje. Kazen se spre-meni v dosmrtno prisilno delo. Generalni gu-bernator okrajev po stepah, Suhotin, je po-zvan v državni svet in odpuščen iz sedanjega mesta.

V Moskvi se je izvršil atentat na general-nega gubernatorja Dubasova. Ranjen je na nogi, njegov pribočnik je ubit in istotako en vojak gubernatorjeve osebne straže. Napad se je izvršil na ulici in je ranjenih tudi več civil-nih oseb. Napadalec sam je baje istotako ubit. Pravijo, da je bil častnik.

Kar se tiče delovanja v gosudarstveni dumi, se je sklenilo na kongresu konstitucio-nalne demokratske stranke v Peterburgu sle-deče: Stranka zahteva, ne oziraje se na vero, narodnost, stan in spol, vse državljsanske pra-vice, vpeljava splošne in enake, direktne in taj-ne volilne pravice, tako za narodno zastop-stvo, kakor za krajevno samoupravo; nadalje postavno uravnanje agrarskega vprašanja in istotako delavskega. Stranka je sklenila tako delati, da bo v slučaju konflikta padla vsa od-governost na vlado.

Izpred sodišča.

Sodni avskultant zaprt. C. kr. avskultant, g. Gabrijel Germ, se je zglašil v na-šem uredništvu ter z ozirom na poročilo z dne 4. maja vložil sledeči popravek: Ni res, da je vprašal Ljubi: »Iščete mogoče prenočišča«, ampak je rekel napram Germu: »Kdo ste vi? Jaz vas ne poznam! Ali mene poznate?« Nato Grm: »Kakor zunanost kaže, ste policaj.« Na to Ljubi: »Boste morali pa drugim povedati«, in ni Rozmanu povedal, zakaj je Grma pipe-ljal.« Stražnik Ljubi je v imenu zakona peljal Grma v zapor. Grm zaupije: »Ali veste, koga aretujete? C. kr. avskultanta! Škandal!« Grm ni zaklical: »Vi berič, ampak »gospod berič!« Ni res, da bi bil gospod Grm bolan in nenor-malen, ker so dr. Vavpotič, dr. Zupanc in dr. Schuster oddali strokovnjaško mnenje, da je g. Germ popolnoma normalen in zdrav. Ni res, da je Grm neprostopolno šel k Rozmanu, ampak je rekel stražniku: »Saj lahko grem k Roz-manu.« Skozi slepa okna pa ni mogoče gledati, in gospod Jeglič ni mogel poznati na obeh, da g. Grm ni pri zdravi pameti. Priči g. Vadjal in g. Hladnik sta izjavila, da je Rozman Grma v kritičnem trenutku poznal. Pravilno pa je stališče državnega pravdnštva, da je Grm imel pravico ustaviti se aretaciji. Res je, da je bil nasledek zavora žalostek, a ne za Grma. G. preiskovalni sodnik je brez mnenja strokov-njakov izjavil, da je Grm na umu bolan. Res je tudi, da so bili zaporu dne 2. aprila jako ne-snažni in da so Grma ščipale bolhe. Nesnago pa so pometli, predno je prišla komisija od okrajnega glavarstva. Državni pravdnik je takoj vložil prijavo ničnostne pritožbe v smislu § 33. kaz. pravd. reda. Opozarjam še, da bom tožil zaradi razžaljenja časti vsakega, kdor bi trdil, da sem sploh bolan, vzlasti pa umobolen ali nenormalen. — Gabrijel Grm, c. kr. avskul-tant v Ljubljani.

Štajerske novice.

Št. Lenart v Slov. Goricah. Pri nas smo začeli odločen boj za dvojezične napise pri vseh javnih uradih, zlasti na poštah. Vse polno prošnji od javnih korporacij (okrajnega za-stopa i. dr.) ter od odličnih zasebnikov je iz-ročil gospod poslanec Robič trgovinskemu mi-nistru in pričakujemo v kratkem ugodne re-šitve. — Naprej za ljudske pravice! Š Porotne obravnave v Celju se začno danes. Doslej so določeni sledeči slučaji: Dne 7. maja: Marija Poi, zaradi detomora (predse-đuje predsednik sodišča dr. Wurmser); dne 8. maja: Ervin Kankovsky, zaradi poverje-

nja (predsed. dež. sodn. svetnik Kotzian); dne 9. maja: Vekoslav Spindler, zaradi žaljenja ča-sti in Jakob Belič, zaradi uboja (preds. dež. s. s. Gregorin); dne 10. in 11. maja: Franc Ga-beršek in drugi, zaradi goljufije (preds. d. s. s. dr. Schäfflein); 12. maja: Pavel Arzenšek in Valentin Kurnik, zaradi umora (preds. d. s. s. Gregorin).

V Trbovljah se vrši dne 13. t. m. shod z dnevnim redom: Volilna reforma in delavci. Š Iz Šoštanja. Boj, ki so ga nam vsilili tu-kajšnji nemškutariji z Govedičem na čelu, kaže lepe sadove: Nazori se bistrijo, ljudstvo se zaveda! Sijajen dokaz za to nam je bil prvi občni zbor »Bralnega društva za šoštansko okolico«, ki se je vršil 29. m. m. v sosednem Družmirji. Navzočih je bilo nad sto vrlih mož in fantov iz šoštanske okolice ter zastopnikov sosednih bratskih društev. Pristopilo je k no-vemu društvu 73 članov. V odbor so bili vo-ljeni soglasno gg.: Ivan Topolnik, Franc Raj-ster, Alojzij Trobej, Jožef Košan, Karol Kosar, Jože Rotnik (ki je vodil pripravljalna dela), Miha Raven, Valentin Hriberšek in Ivan Koren.

Čadramlje. Dne 1. maja letos je minilo trideset let, odkar je prečastiti gospod konzistorialni svetnik Bezenšek prišel semkaj za župnika. Izredno tridesetletnico je imenovanec slavil v krogu svojih duhovnih sobratov-ose-dov. Obletnico slavil je natihoma, neumorno delovanje njegovo pa med ostalim glasno oznanjuje nova cerkev s svojim krasnim zv-onikom. Gospod ni opuščal dela, delo pa ni za-pustilo njega, ter je vkljub priletnosti mlade-niški čil, duševno in telesno krepak. Dal Bog še mnoga leta!

V škofovinu mariborski sta samo dva duhovnika, ki na enem in istem mestu župni-kujeta po trideset let, to sta gg.: Bezenšek Jurij, konzistorialni svetnik in župnik v Ča-dramljah pri Konjicah, pa Simonič Fran, žu-pnik pri Sv. Janžu na Dravskem polju, kjer de-luje od leta 1869. Pred tridesetimi leti so že župniki bili na drugem, ne na sedanjem mestu, gg. Wurzer, tistikrat pri Sv. Kunigundi, se-daj v Rušah; Erjavec v Zrečah, sedaj v Tr-bovljah; msgr. Herg v Lembahu, sedaj prošt v Mariboru; Hajšek v Makolah, sedaj kanonik v Slov. Bistrici. V pokoju sedaj so tistikratni župniki gg.: Kolednik, Bosina, Kragl, Simonič Josip.

Š Trbovlje. Dne 1. maja se je razobesila na tukajšnji centrali frankfurtarica. Raditega se je pritožilo nekaj zavednih Slovencev na občinski urad, da se zastava odstrani. Gospod župan Roš je bil tedaj sam v uradu, a se ni po-trudil k centrali in stvar uredil, ampak na lice mesta je samo svojega namestnika odposlal. Kdor je v resnici ponosen na slovensko srce, bi moral sam storiti svojo dolžnost. Vprašamo vas, kako zastopate slovenske interese v Gradcu kot poslanec, če so vam že domača iz-zivanja deveta briga! Sedaj pa bi še bili radi državnih poslanec? Pri tej priložnosti vas tudi vprašamo, kako je bila stvar z meščansko šolo v Trbovljah? Ali je res, da ste jako ve-seli, ker je stvar propadla? Vendar se pa tako radi hvalite, kako velik prijatelj šole da ste.

Poučna predavanja je prirejal v mi-noli zimski sezoni pevsko in bralno društvo »Maribor«. Predavanj je bilo vsega skupaj 23. To lepo število nam je porok, da morajo priti na dan sadovi, če ne takoj, pa vsaj kmalu. Pre-davatelji so bili gg.: profesor dr. Poljanec, dr. Pipuš, dr. Korošec, dr. Medved, potovalni učitelj Gorican, notarski kandidat Marinšek, Fe-liks Robič, odvetniški kandidat dr. Dimnikar in dr. Rožman.

Dnevne novice.

+ Več prav dobro obiskanih shodov »S. L. S.« se je vršilo včeraj. Radi pomanjkanja prostora ne moremo danes priobčiti vseh po-ročil. Poročilo shoda v Kamniku priobčimo jutri.

+ Nadvojvoda Rainer je daroval še 20.000 kron v ustanovni zaklad, iz katerega dobivajo podpore otroci aktivnih in doslužnih domobranskih častnikov.

+ Osebnosti. Predsednik graškega nadsodišča dr. vitez Pitreich je prišel v soboto v Ljubljano. — Vojvoda Ratibor je prišel v soboto z družino z avtomobilom iz Benetk in se nastanil v hotelu »Union«. — Pre-meščen je poročnik Al. Fischer od peš-polka št. 97 k orožništvu.

+ Hrvaške volitve. Združena opozicija je sijajno zmagala. To je vesel pojav za Hr-vaško, ako bo ta opozicija tudi značajno de-lala. »Čista stranka prava« si je osvojila skoro ravno toliko mandatov. Mažarski listi se ra-dujejo te »zmage nad Dunajem«. Ljubljanski župan Ivan Hribar je navdušeno brzojavil Su-pilu, ki je prvi pokazal pot, kako naj hrvaški narod izvojuje zmago. Čudimo se, da Hribar ni brzojavil tudi Košutu, kajti Supila je ven-dar komandiral Košut! So drugi, ki imajo ve-čje zasluge. Več o hrvaških volitvah priob-čimo jutri.

+ Poročil se je danes gospod Ivo S v e t i n a, a blagajnik kranjske stavbne družbe, z go-spodično Mimico Svetina, rojeno Entra iz Za-gorja. — V Zagrebu se je poročila gdč. Blanka P a r t a č e, hčerka vladnega svetnika, z g. Jos. T y t a č e m, ravnateljem kreditne banke v Ljubljani.

+ Zanimiv prizor kaže nam skupina treh planetov na večernem nebu. Venera in Mart sta se približala drug drugemu, da sta navidezno manj, kot mesečni premer drug od dru-gega oddaljena. Najbližje sta si bila dne 6. maja, ko sta si bila le 16 minut (polovice mese-

cevega premera) oddaljena. Venera se pribli-žuje sedaj vedno bolj Jupitru in bo okoli 11. maja njemu najbližja. Oddaljena bo približno dva mesečna premera. Okoli 18. maja se bo-sta Mart in Jupiter najbolj približala, dočim se bo Venera že precej od njih oddaljila.

— Shod za litijsko dekanijo bo v četrtek 10. t. m. ob pol 10. uri v Zagorju ob Savi.

— Imenovanja v pravosodni stroki. De-želne sodnije svetovalec in voditelj sodišča v Podgradu Rihard Paulin je premeščen v Komen, okrajni sodnik Ivan Guzelj iz Kom-na v Volosko, sodni tajnik Amadej Mattioni iz Gorice k deželnemu sodišču v Trstu in sodni adjunkt Rudolf Sterle iz Buzeta v Gorico. Okrajni sodnik Viktor pl. Frölich v Kanalu je imenovan sodnim tajnikom v Gorici, avskul-tant dr. Ščitomir Dolenc pa sodnim adjunk-tom v Buzetu.

— Zanimiv sarkofag so našli v Spljetu v cerkvi sv. Dujuma. V njem je pet lobanj in več kosti. Na eni lobanji je še cela strijena koža in na dveh rokah tudi še koža z nohti njih rokavicah. Zraven so bili tudi še ostanki obleke.

— Obilen lov. Puljska policija je aretirala zaradi tajne prostitucije namah kar 17 deklet. — Poročilo za prtijago. Avstrijske že-leznice so doslej odklanjale vsako odgovor-nost za prtijago potnikov v kolodvorskih »gar-derobah«. Odškodnina se je mogla zahtevati le od osebe, kateri je bila prtijaga izročena. Vsled raznih pritožb je odredilo železniško mi-nistrstvo za državne železnice, da se bode pričleni s 1. julijem povrnila vsaka dokazana škoda do 100 K.

— Cesar pri polaganju cerkvenega te-melja. V soboto so položili temeljni kamen za novo župnijsko cerkev sv. Jožefa »ob der Laimgrube«. Slovesnosti so se udeležili cesar, nadvojvoda Rainer in Friderik, mnogo dosto-janstvenikov in mestnih zastopnikov

— Strašno razmesaril je železniški stroj tovrnega vlaka št. 64 54letnega pastirja Ru-dolfa Remca iz Sv. Križa pri Trstu. Stroj-evodja tovrnega vlaka je nedaleč od Nabre-žine zapazil tele, ki je ubežalo čez cestno za-voro proti vlak. Za živaljo je tekel pastir Re-mec, da jo reši. Strojevodja je hitro jel ustav-ljati vlak, toda bilo je že prepozno. Stroj je podrl nesrečnega moža in kolesa so mu pore-zala obe nogi do kolen. Revček je v najhujših mukah bil pri zavesti in hotel videti odtrgane ude. V Trstu ga bodo zdravniki operirali, da se ga ne loti kankrena.

Ljubljanske novice.

Ij V proslavo zmage hrvaške opozicije pri volitvah vršil se je včeraj zvečer v hotelu »Union« koncert, prirejen po tukajšnji hrvaški koloniji. Ker je svirala pri tem koncertu dru-štvena godba, ni mogla obenem svirati pri na-povedanem koncertu za člane v hotelu »Ili-rija«, zato je pa dovolil g. polkovnik Vucetič, da je godba 27. pešpolka igrala v »Iliriji«.

Andrejčkovega Jožeta telesni ostanki. V četrtek 10. t. m. preneso smrtne ostanke na sv. večer 1874. l. umrlega slovenskega pisatelja, bivšega c. kr. telegrafskega uradnika Andrej-čkovega Jožeta-Podmilška v rakev »Pisatelji-skega podpornega društva«. Sprevod se vrši iz mrtvašnice pri sv. Krištofu ob 4. uri popol-dne. Narode slovenski, spominjaj se tem pri-godom pozabljenega svojca pisatelja - trpina, ter pokaži s priučujočnostjo svojo, da ga čišlaš, in da si mu hvaležen na njegovem rodoljub-nem pisateljskem delovanju!

Ij Na današnji semenj je prišlo toliko tuj-cev, da so bili že sinoči vsi hoteli prenapol-njeni.

Ij Panorama Kosmorama. Od včeraj do 13. maja se vidijo slike potovanja po sliko-vitem »Salzkammergut«.

Ij Belo zastavo so obesili danes opoldne na magistratu v znamenje, da ni bilo po 12. uri nobenega aretovanca v zaporu. Kaj takega se v Ljubljani težko kdo spominja. Zapore so naj-zadnji zapustili odgnanci.

Ij Skušnja mešanega zbora »Glasbene Matice« je danes, v ponedeljek ob 8. uri zvečer.

Ij Cirkus Bufalo Bill ki bo 16. t. m. v Lju-bljani priredil dve predstavi bode kazal kot veliko privlačno silo bojevnike vseh važnih bojev zadnjega časa od l. 1861 naprej. Polkovnik Cody, o katerem smo že poročali, je veteran secesijske vojske ame-riške. On je bil načelnik oglednikov za časa indijanskih uporov v Ameriki. Nastopil bo načelnik kozakov, ki ima red sv. Jurija, podeljen mu od carja po rusko-turško vojski za njegovo hrabrost v bitki pri Plevni. Med ameriškimi jezdecí sta dva ki sta se bojevala v nemško-francoski vojski l. 1870. Med Angleži cirkusa so moške ki so služili v Indiji, Egiptu in v Afriki. Videti bodo še konjeniki in topničarji iz filipinske vojske, dalje oni Tom Isabelle, ki je pri bitkiSt. Juan Hill oddal prvi strel na strani kubanskih patrijotov. Še nikoli se ni vi-delo v isti areni toliko ljudi, ki bi se bili toli-kih bojev udeležili.

Ij Sv. maša za rajne deležnike sv. Detin-stva bo 10. maja ob osmih pri nuna.

Ij Mestna tehnična ljubljanska čudno funk-cionira. Danes ob uri je tehtal posestnik par volov na dolenski mitnici. Sprejel je tehnični listek. Takoj potem je tehtal iste vole na mestni klavnici in čuje: Tehtali so trideset kil manj. Oba lista in priče so na razpolago. Odkod ta velika razlika. Zakaj mešetarij le na mestno vago kupujejo? Ali ve mestna uprava za to; to tudi, tako trdijo ni edini slučaj.

Ij Razpisana je služba. Pri mestnem ma-gistratu ljubljanskem popolniti je službeno mesto računskega revidenta z letno plačo 2200 K, z dejalnostno doklado letnih 400 K ter s pravico do dveh v pokojnino vstetih pet-letnic po 200 K. Prednost se pa pri vspre-jemu daje prosilcem, ki so dovršili višjo gim-nazijo ali višjo realko z zrelostnim izpitom,

ali pa kako javno trirazredno višjo trgovsko šolo z dobrim uspehom. Pravilno opremljene, na občinski svet naslovljene prošnje vlagati je pri predsedstvu mestnega magistrata najpoznejše do 15. maja 1906.

I Redni občni zbor delegatov okrajne bolniške blagajne ljubljanske bo dne 13. majnika t. l., ob pol 9. uri dopoldne v vrtnem salonu restavracije »Pri levu« na Marije Terezije cesti št. 16.

I Izgubljen je zlat poročni prstan s črkama F. F. in datumom 1. 12. — 1900, vreden 20 kron.

I Najden denar se dobi v Rožni dolini 16.

Razne stvari.

Odstavljen »prorok«. Pred prilično poltretjim letom se je mnogo govorilo o John Aleksandru Dowieu, ki je ustanovil nekakšno novo versko občino. Imenoval jo je »Kršansko-katoliško apostolsko cerkev v Zionu«, katere glavni sedež je bilo ob enem njegovo bivališče v »Zion City« pri Chicagi. Odtod se je napravil v spremstvu 3000 svojih privrženec na misijonsko potovanje v New York 1. 1903 m. oktobra, da bi pridobil za svojo vero novih vernikov. A doživel je fiasko. Newyorčani so se smejali »Proroku Eliji III. in prvega apostola«, kakor se je Dowie sam imenoval, po vseh shodih, ki jih je prirejal in na katerih je skušal pridobiti za svojo vero novih ovčic. In tako se je moral vrniti v svoje staro bivališče popolnoma brez uspeha. V »Zion City« pa je znašalo število njegovih privrženec 10.000 vernikov. Vendar se sumi, da je to število malo visoko. — O prejšnjem življenju tega »proroka« je znano, da je živel svoj čas v Avstraliji popolnoma revno. Kapitan Mullet ga je odpeljal potem nekoč na svoji ladiji v Ameriko, kjer je krpal črevlje. Ljudje so ga imeli tam zelo radi, ker je veljal za pobožnega moža. Osnovanje občine Zion se mu je zelo izplačalo. Živel je namreč zelo razkošno in je imel temu primerno urejeno tudi svoje stanovanje. Po njegovih sobah je stalo krasno pohištvo in napravil si je bil silno veliko knjižnico. Na svojih »apostolskih potovanjih« je napravil ogromne svote. L. 1904. je prepotoval Evropo in pripeljal iz Švice milijonarsko hči Ruto Hofer, katere seveda ni bogve kaj obrabljala njegova prava žena v Zionu. Dowieva omča je obstojala v njegovi valoviti sivi bradi; s to in s svojo mogočno plešo je zapeleval mlado in staro. V Zionu ni bilo gledišča, ne zdravnikov, ne lekarn. Prepovedano je bilo svinjsko meso in tobak in celo božičnega drevesca si ni smel nihče o Božiču postaviti. »ker to ni nikjer zapisano v Sv. pismu.« Dowie si je pridobil po zvutih kupčijah ogromno ozemlje med Chicago in Milwaukeejem, kjer je nastalo novo mesto Zion City imenovano. Vsa last pa je bila zapisana na ime Dowia. — Početkom aprila pa je nastopila mahoma katastrofa. V palači »proroka« samega je nastal upor in uporniki so brezpogojno zahtevali, da se »propheta« odstavi. Na čelu tega burnega gibanja je stal dosedanj »generalni oskrbnik« cele občine Glenu Voliva. Na shodih Zionistov so padale največje obdolžitve na nekdanjega mojstra in njegova lastna žena Yana je pričala vsa ogorčena zoper njega. Tarnala je, da je hotel vpeljati mnogoženstvo. Najbolj obojejoče za proroka je to, da je zašpekuliral penzijski fond zionske občine — milijon dolarjev. Tudi je potrošil preveč denarja za svojo udobnost med tem, ko je živel prebivalstvo občine v bedi. Gospodarstvo Dowia kaže v najboljši luči to, da je vsakega uradnika, ki se mu je drznil ugovarjati, takoj zapodil iz službe in da se je imenoval sam najvišjega gospoda cele občine. — Na nekem shodu je poročal Voliva, da je imel Dowie v svoji palači sobico, ki je bila znotraj vsa od železa. Okno je imela samo eno in to na hodnik. Bilo pa je zaprto z železnimi žaluzijami. Čudna je bila v tej izbi postelja, ki je bila tudi iz železa. Mislijo, da bo pokazala bodočnost marsikaj neproroškega, kar se je v tej sobi zgodilo. — Ko je Dowie zvedel za upor v njegovi palači, se je mudil v Teksasu. Vest ga je tako razburila, da je bil mahoma ves divji in je pretil z osvetlo. Rekel je, da bo nastopil, če bo treba, z mečem v roki, kakor so to storili Izraelovi otroci, in bo branil s pomočjo svojih »vernih« svoje pravice. Takoj se je tudi napotil nazaj v Zion City in se je menda zdaj že vrnil. Privrženci Volive so se pripravili že na vsprejem in je mogoče, da pride ob prokrovem prihodu do burnih prizorov. O tem pozneje.

30.000 kron znaša glavni dobiček loterije za dom cesarice Elizabete. Na to opozarjamo cenjene čitatelje z dostavkom, da se vrši zrebanje nepreklicno 17. maja. Priporočamo to domorodno in humanitarno podjetje v podporo z nakupom srečk po 1 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

DR. ŠUSTERŠIČ O PRINCU HOHENLOHE.

Dunaj, 7. maja. Ministerski predsednik princ Hohenlohe se je posvetoval včeraj s po-

slanci in dvornim svetnikom Marchet, grofom Sylva-Tarconca, princem Alojzijem Liechtensteinom in z načelnikom »Slovanske zveze« dr. Šusteršičem. Popoldne je sprejel ministerski predsednik princ Hohenlohe, se je izrazil dr. Šusteršič sledeče: Princ Hohenlohe je napravil name nad vse povoljen utis. On bo izvedel spl. in enako vol. pravico, ker je popolnoma prepričan o potrebi splošne in enake volilne pravice, in ker je to tudi krona za gotovo zahtevala. Princ Hohenlohe smatra volitve na podlagi starega volilnega reda za politično nemogočnost. Da bi se pa krona umaknila, je do cela izključeno. Iz besed princa Hohenlohe se razvidi in dobi trdno prepričanje, da je splošna in enaka volilna pravica za Avstrijo kategoričen imperativ. Da princ Hohenlohe pošteno namerava kar najhitreje izvesti splošno in enako volilno pravico in se hoče brezpogojno ustaviti vsakemu zavlačevanju, se jasno vidi tudi iz tega, da vzdržuje Gautsch-Bylandtovo predlogo. Princ Hohenlohe namerava najprej doseči kompromis med nasprotujočimi se interesi. Princ Hohenlohe je napravil name utis povsem modernega moža, ki goji popolnoma moderne, demokratske nazore. Uverjem sem, da je baron Gautsch storil volilni reformi jako dobro uslugo s tem da je predložil kroni princa Hohenlohe svojim naslednikom. Državni zbor se skliče iznova 15. majnika. Do tistega časa se utegne skoraj govoto odločiti, ali je že najdena podlaga za kompromis. Danes ob pol 1. uri popoldne sprejme ministerski predsednik poslance dvornega svetnika Ploja, in nato predsedstvo češkega kluba, poslance dr. Pacaka, dr. Stranskega, dr. Kramarja, dr. Herolda in dr. Začka.

DR. PLOJ IN HOHENLOHE.

Dunaj, 7. maja. Danes je bil sprejet od min. predsednika dvorni svetnik dr. Ploj, za njim predsedstvo češkega kluba.

HOHENLOHE IN WEKERLE.

Dunaj, 7. maja. Ministerski predsednik princ Hohenlohe pojde v četrtek v Budimpešto, da se posvetuje z Wekerlom.

ATENTAT NA NOVO ŽELEZNICO.

Trst, 7. maja. Pod tiro nove železnice so zasledili celo zalogo dinamita tako pripravljeno, da bi se dalo ob ugodnem trenutku užgati. Oblasti molče popolnoma o tem neprijetnem odkritju, a iz Trsta je že odposlana preiskovalna komisija.

ZMAGA HRVAŠKE OPOZICIJE.

Zagreb, 7. maja. Končni izid volitev je sledeči: Združena hrvatska in srbska koalicijska 32, čista stranka prava 18, izven strank 4, narodna stranka 34. Skupna opozicija ima torej 54 poslancev, za 20 več od bivše vladne narodne stranke. Sabor se snide 9. t. m.

OGRSKE VOLITVE.

Szatmar, 7. maja. Pri volitvah je prišlo do krvavega boja med Mažari in Rumuni. 3 Rumuni so ubiti, 6 težko ranjenih. Glavni napadavci so zaprti.

STAVKA V SARAJEVU.

Sarajevo, 7. maja. (Kor. urad.) Stavka je končana, ker so ugodili zahtevam delavcev.

VOLITVE NA FRANCOSKEM.

Pariz, 8. maja. Doslej je znanih 376 izvolitev. Izvoljenih je: 65 konservativcev, 26 nacionalistov, 50 progresistov, 56 levičarskih republikancev, 73 radikalcev, 65 socialističnih radikalcev, 30 zedinjenih radikalcev, 93 zmernih socialistov. Stranke večine so pridobile le 23 mandatov. Potrebni so 123 ožjih volitev.

Pariz, 7. maja. Udeležba pri volitvah je bila izredna. Glasovalo je do 80 odstotkov volivcev. Vlada je pritiskala z vso silo na izvolitev svojih pristašev. V Nizzi je kandidiral anarhist Lucian Israel, ki so ga zaprli, ko je nalepljal plakate.

Pariz, 7. maja. (Kor. urad.) Znanih je 421 volitev: ožjih volitev je 153, večina pridobi 35 in izgubi 11 mandatov.

GENERALNI GUBERNATOR UMORJEN.

Jekaterinoslav, 7. maja. Generalnega gubernatorja Pedarevskoga je, ko se je peljal na kolodvor, napadlo šest revolucionarjev, ki so ga umorili s streli. Napadalcu so ušli.

RUSKA REVOLUCIJA.

Riga, 7. maja. 40 revolucionarjev je napadlo vojni brzojavni oddelek. Vzeli so 31 pušk.

SAMOUMOR BARONA.

Dunaj, 7. maja. Major baron Braf se je v svojem stanovanju ustrelil.

REPUBLIKANCI V LISBONI.

Lizbona, 7. maja. Republikanec Mohabo je na kolodvoru pričakovala velika množica ljudstva, ki jo je policija razgnala z golimi sabljami.

ZAPRTI KNEZI.

Pariz, 7. maja. Knezi Wrede, ki so na sumu, da so pokradli mnogo srebrnine po hotelih, so bili v Parizu aretirani.

Poslano.

Z ozirom na incesat „Noben Bufalo Bill v Ljubljani“ oziroma otvoritev nove manu'akturne trgovine „pri Slonu“ v današnji številki „Slovenca“ naznanjam vljudno, da s tem odpravljam popolno novo trgovino, na kar že sedaj opozarjam velecenjene p. n. odjemalce, ter se priporočem njihovi volec. pozornosti.

Velespoštovanjem

10.8 3-3

FRID. HODSCHAR.

Kupujte
narodni kolek!

Takoj kupim
dobro ohranjen izigrani
Pianino
(klavir)

Ponudbe na upravnishvo.

1055 1

Modre

angleške ševiot in kamgarn-obleke
za gospode so sedaj v modi, od
14 gld. naprej. 1057 1

Največja izbira oblek
za gospode in dečke,

kakor tudi konfekcije za dame
in deklice po znižanih cenah.

O. Bernatović

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Mestni trg 5.

Kuharica

dobro izveščana v vsakovrstni najboljši kuhi in
dobro vajena gospodinjstva, želi stalne, le boljše
službe, najraje v mestu ali na deželi kakemu g.
duhovnu. 1058 3-1

Nasloviti: **Kuharica, poste restante št. 100,**
Kostanjevica, Dolenjsko.

Artur Sedlak

c. kr. davčni pristav

Leopoldina Sedlak roj. Hainz

poročena

1054 (1-1)

Dunaj

dne 6. majnika 1906

Ljubljana

Mesto vsacega posebnega naznanila

NAZNANILO.

Ljubljanski kamnoseški mojstri uljudno naznanijo
častitemu občinstvu, da bo, kot doslej imel vsakteri

zalogo
nagrobnih spomenikov

edino le na svojem delavniškem prostoru
v Ljubljani, torej se tam pri novem pokopališču
ne bo prodajalo in dobilo nikakoršnih spo-
menikov in tudi ne sprejemalo naročil.

Opozarjamo, da se naj slavno občinstvo od
nikogar na novem pokopališču ne dá pregovoriti
za kako naročilo, ker se edino le zanesljivo, dobro
in trpežno blago dobi naravnost pri kamnoseških
tvrdkah v Ljubljani, bodisi za napravo novih spo-
menikov in rakev ali za prestavljanje starih spo-
menikov in rakev na novo pokopališče.

Prosimo, naj se častite stranke kot do sedaj z
zaupanjem obrnejo do nas in zagotovljene naj bodo
točne, solidne in cene postrežbe.

Z odličnim spoštovanjem

Ignacij Čamernik Feliks Toman
Alojzij Vodnik.

Ljubljana, 1. maja 1906.

999 (3-1)

2291 129

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje
sapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavolje.

Ekompt in inkasno menlo.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal
izgubi.

Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od
dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Občni zbor „Podpornega društva tobačne tvornice“ v Ljubljani.

Predsednik Čatar Alojzij poroča o društvenem delovanju sledeče:

Mnogokrat se čuje, da naše društvo ne deluje dovolj. Pa naglašati mi je, da smo lani leto posredovali v mnogih slučajih za svoje člane, ne glede na to, da imajo naši člani lani skozi šestnajst tednov po 3 krone bolniške podpore. Lani smo odposlali meseca januarja prošnjo na glavno ravnatelstvo za zboljšanje plače. Naprosili smo gospoda državnega poslanca dr. Žitnika, da je posredoval za nas in res že meseca aprila so nam vsem nekoliko izboljšali plače. Hvala gospodu poslancu za njegovo posredovanje. (Živio-klici dr. Žitniku.) Meseca februarja 1905 so izpoznali zdravniki dva delavca za nezdrava in bi ne bila mogla postati stalna delavca. Pa smo posredovali in izposlovali, da sta postala le stalna delavca. Meseca oktobra 1905 so pa nameravali odposlati dva delavca na dopust. Odposlali smo takoj brzojavno prošnjo, ki smo jo utemljevali še pozneje pismeno. Gospod dr. Žitnik je posredoval in veliko pripomogel, da delavcev niso poslali na dopust. Gospod predsednik navaja še druge slučaje, ko je posredovalo društvo za delavko Jakopič, delavca Ivana Belič, Ivano Krusič, Franciško Ločnikar in Pavšnar. Končno omenja še zadnje številke »Tobačnega delavca«, ki trdi, da so le socialni demokratje izposlovali zagotovilo finančnega ministra, da se preosnuje starostna delavska prekrbja. Dejstva ne utaje, da je dal finančni minister zagotovilo za izboljšanje delavske starostne prekrbe deputacij krščansko-socialnemu delavstvu, ki jo je vodil profesor Šturm. Sploh pa ni bilo še duha in sluha o socialno-demokratični zvezi tobačnega delavstva, ko smo se že mi potegovali za izboljšanje delavske starostne prekrbe.

Dr. Krekov govor.

Dr. Krek je razvil sledeče misli: Na občni zbor sem prišel na povabilo, da govorim. In sicer smatram to vabilo tako, da nekoliko podrežem. Gre se zato, da se vaše društvo še bolj poživijo, še bolj ojači. Vaše društvo ima vse predpogoje za lepo bodočnost. Člani so tu. In za vaše društvo se je toliko zgodilo, kakor še za malokatero drugo. V nebrojnih slučajih so posredovali poslanci za vaše zahteve in doseglo se je jako veliko. A nekaj je pa, kar se mora grajati. Namreč to, da se premalo skrbi za to, da bi se društvo tudi uživilo med člani in pa, da se čutijo vsi člani kot ena družina. Zdej je pa tako, da pada vsa odgovornost na odbor, ki pa tudi ne more storiti vse. Vse nalagati je predsedniku, ne gre in potrebno je, da delujejo vsi odborniki, potrebno, da se porazdeli delo in če ne zadostuje odbor, naj pa pomagajo pri društvenih poslih tudi člani. Pred vsem je potrebno, da se vrše redni mesečni shodi. Tako društvo s tolikimi člani pa je imelo zadnji shod meseca septembra. Za zgled navaja Jesenice. Tu se vrše shodi redno vsak mesec. In na teh shodih so se delavci izobražili tako, da nastopajo sami za svoje koristi in število članov je naraslo na 800. Reklo se bo, kje dobiti govornikov. Kje so jih pa dobili na Jesenicah. In vendar so Jesenice daleč od Ljubljane. Pri rednih shodih se bodo že vzgajali med vami, ki bodo nastopili. Saj za nastop na delavskih shodih ni treba drugega, kakor da pove vsak, kje ga čevlji žuli. Ne straši naj vas in odbor, da bi ne bila začetkom udeležba velika. Ščasoma bo prišla potreba, da se udeležijo člani shodov v meso in kri delavstva. Po shodih bo prišlo delavstvo tudi do edinosti in na shodih bo razpravljalo o svojih zahtevah in na ta način bo tudi jako olajšano delo odboru, ker bo stalo delavstvo za odborom. Nadalje želi dr. Krek, naj bi se vršile odborove seje v »Zvezinih« prostorih. Vabi tudi člane »Podpornega društva«, naj pridno zahajajo v »Zvezine« prostore »Slov. kršč. soc. zveze«, ki so ob enem tudi društveni prostori. V nadaljnjem svojem govoru razpravlja govornik o soc. dem. zvezi, ki se hvali, koliko stori za tobačno delavstvo. Kaj pa pomenja zveza. Saj ima sorazmerno le malo članov. Pride jih komaj po sto na tovarno. To pač ne pomenja vsega delavstva in zato tudi zveza ni zastopnica vsega tobačnega delavstva. Za vas je največje važnosti, da imate močno svoje krajevno društvo. To društvo naj pa gleda, da je v zvezi z ljudskimi zastopniki. Zdej ima naše društvo stik z zastopniki najmočnejše stranke, ki niso še nikdar odklonili, kadar ste kaj zahtevali. Zato pa skrbite po svoji moči in vplivajte, da se izvolijo res pravi ljudski zastopniki.

Vaše društvo šteje veliko članov. A tudi še tako ponosna zgradba lahko pade. Zato skrbite, da ne pade vaše društvo. In to ni nemogoče. Če pade ta zgradba, pretekla bodo leta, da se zopet ustanovi tako močno delavsko društvo. In stali boste, kakor ste, ko društva še bilo ni in potiskali posamezniki kljuko po pisarnah. Preziranje in poniževanje bi bila posledica.

Vaše društvo ima lahko, če hočete sami, lepo bodočnost. Najstarejše stanovsko društvo tobačnega delavstva je tudi še najmočnejše. Za vašimi zahtevami stojijo zastopniki najmočnejše stranke v deželi. Postane lahko središče tobačnega delavstva v Avstriji. In če se bo delalo, kakor sem obrazvil, se to lahko zvrši.

Navadno se končajo govori: Upam, da se v prihodnjem letu društvo še lepše razvija in kakor je že običajen konec govorov na shodih. Končam pa svoj govor z besedo: Čakam!

Kako se bo razvilo delovanje vašega društva, kako se bodo vršili mesečni shodi, seje. Čakam! (Živahno odobravanje.)

Stik s tobačnim delavstvom drugod.

Po dr. Krekovem govoru pravi predsednik Čatar, da odbor pač ni imel veselja sklicavati rednih shodov. Člani namreč premalo obiskujejo shode. Naznanja, da je odbor v pismeni zvezi tudi s »Krščansko zvezo tobačnega delavstva«. Obrnil se je pismeno na gosp. prof. Sturma, ki je posredoval, da je obljubilo finančno ministrstvo izboljšanje delavske starostne oskrbe. Nato je govoril g. profesor, da je rad pripravljen zastopati tudi zahteve našega društva in sicer po »Državni zvezi kršč. tobačnega delavstva«. Priporoča naj se po »Drž. zvezi kršč. delavstva« društvo obrača nanj. Pridobili smo si tako poleg naših, za naše koristi vrlo delujočih drž. poslancev še vplivnega prijatelja na Dunaju. V ožji stik moramo pač stopiti z delavstvom po drugih tovarnah, a to se mora zgoditi tako, da ostanemo združeni doma v samostojnem krajevnem društvu.

Spomenica. — »Naša moč«.

Sporazumno s predsednikom Čatarjem nasvetuje Moškerc, naj odpošlje društvo novo spomenico glavnemu ravnatelstvu o zahtevah ljubljanskega tobačnega delavstva. Potrebno je, da se ponovi prošnja za prej ko mogočo preosnovno delavske starostne prekrbe. Nastopi naj se tudi za izboljšanje plač jako slabo plačanih moških delavcev. V spomenici naj se tudi prosi, da lahko dobi delavstvo premo v tovarni po znižanih cenah. Da bo pa obsegala spomenica vse težnje ljubljanskega tobačnega delavstva, nasvetuje, naj se zaslija želje in pritožbe delavstva iz posameznih oddelkov. Danes 14 dni pa sklepaj vse delavstvo o zahtevah na shodu. Nasvet je obveljal, kakor tudi predlog predsednikov, da imenuje društvo za svojega tajnika Moškerc, ki je izjavil, da sprejme to mesto, a le pod pogojem, da posluje brezplačno. Moškerc se nadalje zahvaljuje tob. delavstvu, ki je glede naročnikov na prvem mestu. Želel bi, da postane prav vsak član našega društva tudi naročnik »Naše moči«. List bi se tako lahko zdatno povečal, kar je splošna želja našega delavstva. Imenoma se pa zahvaljuje delavkam Erženovi, Peterčevi, Rojčevi in Snojevi, ki brezplačno izvršujejo ne baš prijetni posel ekspedicije lista »Naša moč«. Geslo bodi: Kar te boli, v list, vsi delujmo za list. Če delajo z vso silo nasprotniki za svoje liste, delujmo tudi mi.

Na predlog Simončičeve se sklene, da se razmotriva o uvedbi še enega plačilnega razreda v društvu in se o tem sklepa čez 14 dni na izrednem občnem zboru.

Reši se tudi neka pravovarstvena zadeva in se sklene, da v prihodnje določuje odbor o podelitvi pravnega varstva.

Odbor.

Novi odbor je sestavljen sledeče: načelnik Alojzij Čatar, podnačelnik Francišek Bučar, podnačelnica Antonija Hočev var, tajnica Josipina Luknar, glavni blaginjak Jožef Vogrič, kronistinja Ivanka Kosec. Odborniki in odbornice pa: Francišek Verbič, Ivan Zajc, Marija Götz, Nežika Zupan; namestniki: Bučar Francišek I., Zupan, Žnideršič; pregledniki računov: Svetek, Kosec Marija, Sevcenc, Nartnik.

Pogibelj bolgarskih vojvod v Makedoniji.

Sofija, 2. maja.

Turška vojska je pričela z vso energijo preganjati bolgarske čete po Makedoniji. Zato se spopadi med bolgarskimi vstajničestami in turškimi vojski vedno vnašljajo, če se tudi četniki pogosto tega ogibljuje. Izidi takih spopadov so za bolgarsko revolucionarno organizacijo vselej žalostni. Že to spomlad je poginilo 15 bolgarskih vojvod in je bilo uničenih ravno toliko bolgarskih čet. Med vojvodami, ki so padli, se nahajajo tudi najtaktnejši in najmočnejši revolucionarji, ki so provzročitelji gibanja in četovanja po Makedoniji.

Kako velike so izgube na bolgarski strani v zadnjem času, je razvidno po tem, da ni toliko vojvod poginilo ves čas četnikovanja, kakor jih je padlo v tem kratkem času.

Prav na Veliko noč je padle na daleč znani največji makedonski revolucionar Atanas Yankov, bivši bolgarski polkovnik. Yankov je Makedonec, doma iz vasi Zagorjani. To selo so lani leto do temelja razdejale grške čete in ubile do sto njegovih prebivalcev. Ko je Srbija leta 1876 napovedala vojsko Turčiji za »oslobojenje in nezavisnost«, je vstopil Yankov v srbsko armado kot dobrovoljec in se v več prilikah prav junaško izkazal. Po vojski je vstopil v bolgarsko vojaško šolo in postal potem častnik. Pred nekaj leti, ko se je pričel v Makedoniji razvijati vstanek, je hotel Yankov tudi sam v Makedonijo, da bi se boril za svobodo svoje domovine. A tega mu niso dovolili. Nato je odložil častniško čast in šel v Makedonijo, kjer se je neumorno boril za izvojevanje svobode. Njegova družina je ves ta čas živela v težkih gmotnih razmerah v Sofiji, ker je bil Yankov s tem, da je odložil oficirsko čast, izgubil tudi pokojnino. A to njega samega ni oviralo v boju za zboljšanje stanja svoje nesrečne domovine. Prejšnje leto se mu je bila ponudila prilika, da se vrne nazaj v armado, a ni tega maral. Delal je neumorno dalje skupno z generalom Cončevom, svojim nerazdružljivim drugom in prijateljem.

Meseca marca je šel v Makedonijo, da četam, ki so bile pod njegovim poveljstvom, potrebne navedbe. O Veliki noči, 16. aprila, ga

je obkolila turška vojska v vasi Vlahu pri Strumici, kjer se je mudil obenem s četami vojvod Stojča Bokalova in Rize Atanasova. In tu se je zapričela krvava bitka, ki je trajala od jutra do večera. Poginili so v njej vsi četniki, katerih je bilo 46, razun vojvode Bakalova, ki se je srečno živ odtegnil. Tu je gotovo poginil Yankov, če se tudi misli, da se je ranjen rešil. Ta misel izhaja odtod, ker niso med padlimi mogli zaslediti Yankovega trupla. Mogoče je, da je zgorel živ v neki koči z nekaterimi drugimi četniki vred. A te zadnje so deloma rešili. Poškodovani so tako, da jih je komaj spoznati.

Yankov je bil eden najbolj idealnih makedonskih borilcev. Delal je samo za ideale in ni iskal za to nobene posebne koristi. Žrtvoval je za domovino rodbinsko kro in življenje in ostavil vdovo s šestimi otroki brez vsakih gmotnih sredstev.

Yankova in njegove čete je izdal Turkom bolgarski vojvoda Yane Sandonski, ki ima na vesti že več podobnih zločinov. Sandonski misli s tem uničiti vrhovitiški komitet, kateremu načeljuje Cončev in prej tudi pokojni Yankov.

Jaz sem polkovnika Yankova osebno poznal. Bil je velik Slovan in zlasti vnet za jugoslovansko idejo. Uprav goren je za slogom Bolgari in Srbi. Gre mu vsekakor zasluga, da se spominja nanj vsak iskren Slovan.

Pred smrtjo Yankova je padel v nekem prejšnjem spopadu s Turki v bližini Bitolja makedonski vstak Djordje Sugarov. Vsega skupaj je padlo do petdeset četnikov. Turške izgube so bile silno velike. Sugarov je bil prej učitelj in je pristopil makedonski notrašnji organizaciji že v prvih početkih. Za njo si je tekom časa pridobil ogromnih zaslug. Ime njegovo bo ostalo v spominu in Bolgari v Makedoniji so z njim mnogo izgubili.

Ravno ko sem to pismo končaval, sem prejel vest, da je zlikovec vojvoda Yane Sandonski padel pri Nevrapoku. Po poročilu se je boril Sandonski deset ur in potem padel in junaško umrl. Obenem z njim je padlo 24 četnikov. Na turški časi iznašajo izgube 100 mož mrtvih in ranjenih. Vojvoda Sandolski je bil istotako sovražen Bolgarom kakor Turkom. Ropal je, koder je pač mogel in narodu je storil silno zlo. Zato ga je ljudstvo sovražilo, in ne bo nihče žalil njegove smrti. Prej je bil narednik v bolgarski vojski. Brez discipline je bil in ni maral pokoriti se nobenim naredbam. Priznati se mu mora samo to, da je bil silno hraber v bojih.

Po svetu.

Umor v boju za nevesto. Iz Kotora poročajo: Pred nedavnim časom se je zaročilo v neki bližnji vasi zelo lepo dekle z nekim Dulnetičem. Nato je sklenil neki drugi ljubimec Pribilovič, ki se je tudi potegoval za dekle, zaročenko odpeljati. A Dulnetič je za načrt zvedel in ga naznanil sodnji. Orožništvo je Pribiloviča prijel. Baš ko so ga peljali orožniki v zapor, je pritekel za njim Dulnetič in ga ustrelil. Nato je zbežal, a so mu orožniki že na sledu.

Volilni dan — prost šole. Ker se bodo na 9. maja rabili za volitve v dunajski občinski svet šolski prostori in bo ta dan po ulicah tudi živahnejši promet, so sklenili okrajni šolski sveti oziraje se na varnost mladine ta dan napraviti prost rednega šolskega pouka. Isto se bo zgodilo najbrž tudi 11. maja, ko se bodo vršile ožje volitve.

250.000 dolarjev odškodnine za kihanje. V Chicagi je v neki kavarni neki Davidson prosil gospoda Folia za užgalico, a ko si je hotel ž njo zažgati smodko, se je Foliu tako kihnilo, da je prišlo do burnih preprirov ter je bil Foliu celo aretovan. Zaradi tega toži sedaj Davidsona za odškodnino 250.000 dolarjev.

Življenjska zavarovanja ameriških milijarderjev. Zanimivo je, kako visoko zavarujejo navadno ameriški trgovci svoje dragoceno življenje. Iz tega se da jasno sklepati na veliko premoženje, ki ga imajo ti ljudje. Samo premije, ki jih plačujejo društvom, so za marsikoga znatno premoženje. Tako je zavarovan n. pr. v New Yorku James L. Colgate na poldrug milijon dolarjev, August Belmont na 600.000 dolarjev, George W. Vanderbilt na milijon dolarjev itd. Najvišje je zavarovana družina Wananaker v Filadelfiji namreč na 3.855.000 dolarjev. Naposled je pa tem bogatašem tudi potrebno skrbeti za bodočnost. V svojem življenju namreč dobivajo za drznimi in ogromnimi špekulacijami milijone, a jih istotako tudi izgubljajo. In zato dajejo takemu modernemu Krezu misliti starinske besede: »Nihče se ne more pred smrtjo smatrati srečnega«.

Iznajditelj nove razstrelne snovi profesor Württenberger ponesrečil. V East Chesteru je iznašel profesor Württenberger snov, ki eksplozivna z dvajsetkrat večjo močjo, kakor dinamit. To snov je pokazal učenjakom, ki so bili nad njo vsi razočarani. Izplačati se mu je obljubilo za iznajdbo milijon dolarjev s pogojem, da ne bo treba snovi zažgati z užgalico, ampak potem elektrike. To je toraj moral še iznajti Württenberger in če je tudi vedel, da je stvar zelo nevarna, se je vendar lotil dela z vso vmeno. Ko je približal iznajdeni snovi električno iskro, je ta nenadoma eksplodirala. Profesorju so zgoreli pri tem vsi lasje, a po obrazu ima tako nevarne poškodbe, da je njegovo življenje v nevarnosti. Zdravniki so izjavili, da če tudi ozdravi, ne bo nikdar več videl.

Ministra iščejo. Neki indijski list prinaša sledeč inserat: »Iščo se — ministrski predsed-

nik za mesto domorodcev. Plača 2000 rupiev (= okoli 2600 K), razun tega približki. Naslov »D 31, Pioneer Press, Allahabad«. Torej na noge, v Indijo! To je kakor nalašč za tiste, ki hočejo visoko! Naj ne zamude ugodnega trenutka! Take prilike so redke!

Olimpske igre. Iz Aten poročajo od srede o zmagah pri olimpskih igrah sledeče: V diskusnem metanju je zmagal neki Finec, v skakanju neki Amerikanec. Izmed ciklistov so bili prvi na cilju trije Francozi. Zmagalci defilirajo pred kraljem in prejemaajo med burnim odobravanjem občinstva nagrade iz rok kralja samega. Dozdaj so dobili Nemci 10 nagrad, Avstriji 4 (med temi eno Čeh), Ogrji 4 in Finci dve.

Največja in najstarejša lekarna na svetu je v Moskvi. Lekarna je bila ustanovljena pred 290 leti, ima v službi 700 oseb in dobiva za prodano zdravila povprečno na dan do pol milijona kron. Posebni kontrolorji preiskavajo ratančno vsako naročeno zdravilo in naročbe, ki prihajajo od zunaj po pošti, se odpošiljajo istega dne.

Ogenj je nastal v gledišču v Velikem Beeskereku na Ogrskem. Požarni brambi se je posrečilo ogenj zadušiti, vendar je škoda zelo velika.

Borzna poročila. 'Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 5. maja 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
1/2. majeva renta	99 95	100 15
1/2. srebrna renta	99 75	99 95
1/2. avstrijska kronska renta	99 90	100 10
1/2. zлата renta	117 85	118 05
1/2. ogrska kronska	95 85	96 05
1/2. zлата	114 40	114 60
1/2. posojilo dežele Kranjske	99 50	101 —
1/2. posojila mesta Split	100 50	101 50
1/2. Zader	100 —	101 70
1/2. bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 70	101 70
1/2. češka def. banka k. o.	99 85	100 45
1/2.	100 05	100 15
1/2. zast. pisma gal. d. hip. b.	100 50	101 50
1/2. pešt. kom. k. o. s 10% pr.	105 65	106 60
1/2. zast. pisma Innerst. hr.	100 20	101 20
1/2.	100 —	100 50
1/2. ogr. cen. dež. hr.	100 —	100 50
1/2. hip. banke	100 —	101 —
1/2. obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 50	101 50
1/2. obl. češke ind. banke	99 90	100 —
1/2. prior. Trst-Poreč lok.	99 90	100 —
1/2. prior. drž. žel.	314 35	316 35
1/2. juž. žel. kup. 1/2.	100 55	101 55
1/2. avstr. pos. za žel. p. o		

Srečke.		
Srečke od 1. 1860 1/2	198 —	200 —
1864	285 25	287 25
1864	158 —	160 —
1864	292 75	302 75
1864	298 —	307 50
1864	265 —	273 —
1864	101 —	109 —
1864	153 25	154 25
1864	23 25	25 85
1864	471 —	481 —
1864	78 —	84 —
1864	90 —	94 —
1864	50 —	51 50
1864	31 25	33 25
1864	57 —	62 —
1864	69 —	74 —
1864	520 —	530 50

Debitnoe.		
Južne železnice	131 —	132 —
Državne železnice	681 75	682 75
Avstr. ogrske bančne delnice	1647 —	1657 —
Avstr. kreditne banke	693 —	694 —
Ogrske	821 —	822 —
Zivnostenske	242 —	244 —
Premogokop v Mostu (Brüx)	651 50	653 —
Alpske montan	571 50	572 50
Praške žel. ind. družbe	2745 —	2755 —
Rima-Murányi	581 25	582 25
Trbovljske premog. družbe	275 —	277 —
Avstr. orožne tovr. družbe	600 —	605 —
Češke sladkorne družbe	149 —	150 —

Valute.		
C. kr. cekin	11 34	11 38
20 franki	19 13	19 15
20 marke	23 47	23 53
Severigns	23 96	24 04
Marke	117 20	117 40
Laški bankovci	95 55	95 75
Rublji	253 25	254 —
Dolarji	4 14	5

Učenec

se sprejme za trgovino z modnim blagom. — Karol Recknagel, Mestni trg 24. 1039 2-1

Kdor želi kupiti domačega starera in novega 950 3

vina

naj se obrne na VINKA VANIČ-a, vino-gradnika v Krapini. Vzorce pošljem na zahtevo.

V delo sprejme 2 mizarska pomočnika

Anton Črnetič, mizarski mojster v Knežaku na Notranjskem. Plača po dogovoru. — Sprejme tudi mizarskega učenca. 1042 3-1

Žrebanje

13-2 **nepreklicno** 858
17. maja 1906

Srečke cesarice Elizabetinega
doma po 1 krono priporoča

Glavni dobitnik

kron **30'000** kron

Ljubljansk. kreditna banka
J. C. Mayer, v Ljubljani.

Styria - kolesa

znamka poznavalcev

Dürkopp - kolesa

predujočijo vsem

WAFFEN - kolesa.

Oglejte si nove modele pri edinem zastopstvu za Kranjsko: 1005 3-1
IVAN JAX in SIN, Ljubljana, Dunajska cesta 17.
Najboljše urejena delavnica za popravila v hiši.

Pater E. Leitner,

provincijal in nadzdravnik v
bolnišnici usmiljenih bratov v
Grazu, je in še uporablja z
najboljšim uspehom proti kataru
v želodcu in v črevih, pa tudi
proti obolenostim v jetrih

želodčno tinkturo

G. Piccolija, dvornega
založnika Nj. Svetosti in
lekarja v Ljubljani, Du-
najska cesta.

1 steklenica velja 20 vin. in se
vnanja naročila z obratno pošto
2371 izvršujejo. I 3

je najbo jše in najfinejše
čistilno sredstvo.

Hôtel

nasproti ene
največjih
postaj južne
železnice na Slo-
venskem, z iz-
vrstno upeljano
restavracijo, re-
nomirana prenočišča, domač vodovod, lastna
razsvetljava, vrt in ena njiva, vse pohištvo
in posodje se radi bolezn lastnika **proda**
pod zelo ugodnimi pogoji. 1037
Naslov pove upravništvo tega lista.

VINKO MAJDIČ Kranj.

Usojam si uljudno naznaniti, da sem z današnjim dnevem **oddal zastop-**
stvo svojega mlina za Ljubljano in okolico gospodu

J. SPOLJARIČU

in ostane **moje skladišče** nadalje še na starem prostoru v **Vegovih**
ulicah štev. 6 (tik realke).

Priporočam ob tej priliki svojim cenj. odjemalcem svoje obče kot naj-
boljše pripoznane

mlinske pridelke

in zagotavljam, da se bodo cenj. naročila izvršila kot preje točno in vestno.

Z odličnim spoštovanjem

1016 3-3

Vinko Majdič.

NOBEN

BUFFALO BILL

v LJUBLJANI

ni važnejši kot otvoritev nove modne trgovine

„PRI SLONU“

v soboto, 5. maja 1906

v Ljubljani, Prešernove ulice 50

vis-à-vis pošte.

Več osebno prepričanje.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča župnim uradom v nabavo ob priliki
kanoničnih vizitacij, birmovanj itd.:

Missale Romanum

a) za kapele in manjše cerkve:

Oblika male četvorke.	Velikost 30×22 1/2 cm. V	Kron
črni vezavi z rdečo obrezo in zlatim križem		25:80
isto z zlato		27:50
Oblika četvorke. Velikost 31×22 1/2 cm. Črna ve-		
zava z rdečo obrezo		32:40
isto z zlato		34:80
bogato in fino pozlačene platnice v svitlo - rdečem šagrinu		42:—
isto v črešnjevo-rdeči ali olivkasto-zeleni teletnini		49:20
isto z drugobarvanimi vložki		54:—

b) za večje cerkve:

Oblika velike četvorke. Velikost 34×25 cm. V	
črni vezavi z rdečo obrezo	35:50
isto z zlato	38:—
bogato in fino pozlačene platnice v svitlo-rdečem šagrinu	50:—
isto v črešnjevo-rdeči ali olivkasto-zeleni teletnini	53:—
isto z drugobarvanimi vložki	54:—
Oblika male pole. Velikost 36×25 cm. Črna ve-	
zava z rdečo obrezo	43:20
isto z zlato	44:40
bogato in fino pozlačene platnice v svitlo - rdečem šagrinu	52:80
isto v črešnjevo-rdeči ali olivkasto-zeleni teletnini	57:60
isto z drugobarvanimi vložki	60:—

Preces ante et post missam pro opportunitate sacer-	
dotis dicende. Oblika četvorke. Za zakristijo mesto tabel	
27 1/2×20 cm vezano z zlatim križem na platnicah	3:84
Ritus benedictionis et impositionis primarii	
lapidis pro ecclesia aedificanda, consecrationis ecclesiae	
et altarium et benedictionis signi vel campanae ex ponti-	
ficali romano depromptus. Vezano	2:76
Benedictionale Romanum sive sacrae Benedictiones	
ex Rituali Romano ac ex Missali necnon Pontificali Romano	
excerptae. Vezano	3:75
Epistolae et Evangelia totius anni secundum Missale	
Romanum etc. 36×25 cm. Rdeč šagrin, zlata obreza	33:60
Graduale de tempore et de Sanctis juxta ritum	
sanctae Romanae eccl. Cum cantu. Črni tisek vezano	5:28
Isto rdeč in črni tisek	7:68
Pontificale Romanum summorum pontificum etc. Sine	
cantu eleg. vezano	9:72
Isto cum cantu eleg. vezano	15:60

Kanon table krasno izdelane pod celuloidom se rabijo brez	
okvirja in se brez škode snažijo in umivajo; v velikosti	
39×24 1/2 cm (stranske 14×24 1/2 cm). Cena cele garniture	16:70
Isto v velikosti 40×27 1/2 cm (stranske 16×27 1/2 cm).	
Cena cele garniture	16:—

Missae pro defunctis. Oblika četvorke 31×22 1/2 cm	
platno, rdeča obreza	3:48
usnje,	6:—
z zlato	6:96
Isto. Večja oblika 26×25 cm. Platno, rdeča obreza	4:56
usnje,	7:20
z zlato	8:40

Dannerbauer-Pugnet, Praktisches Geschäftsbuch für den	
Gurat-Clerus Oesterreichs. Vezano	24:—

Slika njega Svetosti sv. Očeta Pija X. z jako ličnim Passe-	
partout robom, velikost 57×44 1/2 cm, brez okvirja	8:—
z lepim lesenim okvirjem in šipo	15:—
Slika njega Prezvzišenosti kneza in škofa ljubljanskega	
Dra Antona Bonaventure Jeglič-a v isti velikosti in slični	
izvršitvi	14:—
z lepim lesenim okvirjem in šipo	21:—